

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ŠUMPERK, 8. KVĚTNA 63

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ „HLUCHÁK“

verze č. 7

č.j.: ZŠHL/211/2016

platnost od 1.9. 2016

HLUCHÁK

Šumperk 30.8. 2016

Obsah

1. Identifikační údaje.....	3
2. Charakteristika školy.....	4
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	9
4. Učební plán.....	15
5. Učební osnovy.....	17
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace.....	17
Vzdělávací obor (předmět): Český jazyk (1. stupeň).....	17
Vzdělávací obor (předmět): Český jazyk (2. stupeň).....	19
Vzdělávací obor (předmět): Anglický jazyk (1. a 2. stupeň).....	22
Vzdělávací obor (předmět): Další cizí jazyk (Německý jazyk, Španělský jazyk, Francouzský jazyk, Ruský jazyk) – 2. stupeň.....	25
Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace.....	29
Vzdělávací obor (předmět): Matematika (1. stupeň).....	29
Vzdělávací obor (předmět): Matematika (2. stupeň).....	30
Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie.....	32
Vzdělávací obor (předmět): Informační technologie (1. a 2. stupeň).....	32
Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět.....	35
Vzdělávací obory (předměty): Prvouka, Vlastivěda a Přírodověda.....	35
Vzdělávací oblast: Člověk a společnost.....	38
Vzdělávací obor (předmět): Dějepis (2. stupeň).....	38
Vzdělávací obor (předmět): Výchova k občanství (2. stupeň).....	39
Vzdělávací oblast: Člověk a příroda.....	43
Vzdělávací obor (předmět): Fyzika (2. stupeň).....	43
Vzdělávací obor (předmět): Chemie (2. stupeň).....	44
Vzdělávací obor (předmět): Přírodopis (2. stupeň).....	46
Vzdělávací oblast: Umění a kultura.....	51
Vzdělávací obor (předmět): Hudební výchova (1. stupeň).....	51
Vzdělávací obor (předmět): Hudební výchova (2. stupeň).....	53
Vzdělávací obor (předmět): Výtvarná výchova (1. stupeň).....	54
Vzdělávací obor (předmět): Výtvarná výchova (2. stupeň).....	56
Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví.....	58
Vzdělávací obor (předmět): Výchova ke zdraví (2. stupeň).....	58
Vzdělávací obor (předmět): Tělesná výchova (1. stupeň).....	60
Vzdělávací obor (předmět): Tělesná výchova (2. stupeň).....	61
Vzdělávací oblast : Člověk a svět práce.....	64
Vzdělávací obor (předmět): Člověk a svět práce (1. stupeň).....	64
Vzdělávací obor (předmět): Člověk a svět práce (2. stupeň).....	65
Volitelné vzdělávací obory.....	68
Volitelný vzdělávací obor (předmět): Sportovní hry (2. stupeň).....	68
Volitelný vzdělávací obor (předmět): Domácí nauky (2. stupeň).....	69
Volitelný vzdělávací obor (předmět): Informatika (2. stupeň).....	71
Volitelný vzdělávací obor (předmět): Výtvarné činnosti (2. stupeň).....	72
6. Hodnocení žáků.....	75
7. Seznam příloh.....	76

1. Identifikační údaje

Předkladatel: **Základní škola Šumperk, 8. května 63**
Adresa: 8. května 63, 787 01 ŠUMPERK
IČO: 00 852 317
RED-IZO: 600 148 459
IZO: 102 680 639
Kontakty: tel.: 581 031 301, 603 894 220 – sekretářka
tel.: 581 031 302, 603 116 969 - ředitel
e-mail: pavelka@hluchak.cz

www.hluchak.cz
datová schránka: e7wfea9

Ředitel školy: **Mgr. Radovan Pavelka**
pavelka@hluchak.cz

Zástupci ředitele: Mgr. Pavel Krivohlávek, statutární zástupce ředitele
krivohlavek@hluchak.cz
Mgr. Dagmar Ondráčková, zástupkyně ředitele, koordinátorka ŠVP
ondrackovad@hluchak.cz
tel.: 581 031 303, 724 120 454 – zástupci ředitele

Zřizovatel: Město Šumperk
Adresa: náměstí Míru 1, 787 01 ŠUMPERK
IČO: 00 303 461
Kontakty: tel.: 583 388 111
e-mail: posta@musumperk.cz

www.sumperk.cz
datová schránka: 8bqb4gk

2. Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola Šumperk, 8. května 63 je plně organizovaná základní škola, jejímž zřizovatelem je Město Šumperk. Od 1.1. 1994 má škola právní subjektivitu, jejími součástmi jsou: základní škola, školní družina, školní klub a školní jídelna.

Škola je svou kapacitou dimenzována až pro 730 žáků. V současnosti ji navštěvuje přibližně 600 žáků*, průměrná naplněnost tříd je asi 23 žáků*. Přibližně 45-48% žáků* dojíždí do školy z okolních obcí (Vikýřovice, Rapotín, Rejchartice, Petrov nad Desnou, Velké Losiny, Sobotín, Nový Malín, Dolní Studénky, Hraběšice, Hrabíšín, Postřelmov, Bludov, Bratrušov, Olšany, Chromeč ...). To je způsobeno jednak zaměřením školy na cizí jazyky, jednak její spádovostí pro nejbližší obce s neúplnými ZŠ a výhodnou polohou školy pro rodiče, kteří dojíždějí z okolních obcí za prací do Šumperka. Přímo před školou je zastávka městské hromadné dopravy, autobusové a vlakové spoje jsou v dostupné vzdálenosti.

Škola je umístěna ve čtyřpodlažní budově z roku 1913, k ní je krytým průchodem připojena tělocvična uvedená do provozu v prosinci roku 1996. V přízemí budovy je umístěna školní družina a školní vývařovna, v 1. poschodí se nachází většina tříd prvního stupně, pracovní jazyků pro mladší žáky, malá počítačová učebna, malá gymnastická tělocvična s horolezeckou stěnou, školní knihovna, jídelna a cvičná kuchyňka, ve 2. poschodí je umístěno samostatné oddělení prvních tříd se sociálním zařízením a hernou, která v odpoledních hodinách slouží školní družině, kancelář školy, dvě jazykové laboratoře, kabiny cizích jazyků a třídy prvního a druhého stupně, ve 3. poschodí se pak kromě tříd druhého stupně nacházejí odborné pracovní (s přílehlými kabinami) pro výuku přírodopisu, dějepisu, zeměpisu, fyziky a chemie, výtvarné výchovy a informačních a komunikačních technologií a učebny cizích jazyků a hudební výchovy. Obě budovy jsou obklopeny rozsáhlou revitalizovanou zahradou s altánem pro volnočasové aktivity a zahradou pro školní družinu vybavenou herními prvky pro děti mladšího školního věku. Tyto prostory jsou využívány k výuce, relaxaci dětí i k pořádání školních akcí. Jejich součástí je od jara 2016 víceúčelové hřiště s umělým povrchem pro kopanou, volejbal, nohejbal a košíkovou.

Vybavení školy

Škola byla zřízena v historické budově bývalého ústavu pro hluchoněmé, proto je mezi širokou veřejností v Šumperku a okolí známa pod nezaměnitelným názvem HLUCHÁK (odtud i název ŠVP). Historický ráz budovy vytváří netradiční prostorové dispozice, které převážně pozitivně ovlivňují vzdělávání a jeho kvalitu. Interiér školní budovy působí svou účelnou výzdobou esteticky a podnětně a uváženě propojuje minulost se současností každodenního školního života. Tato snaha o zachování historické jedinečnosti potlačuje některé nedostatky prostorového a hygienického rázu, které se systematickým plánováním a ve spolupráci se zřizovatelem daří postupně odstraňovat a tím zlepšovat pohodu pracovního prostředí pro žáky a zaměstnance školy.

Velmi dobré materiálně-technické vybavení vytváří vhodné předpoklady pro naplňování školního vzdělávacího programu. Vybavení kabinetů učebnicemi a učebními pomůckami je na poměrně dobré úrovni, postupně se obnovuje, doplňuje a zlepšuje. Pozornost je zaměřena na zdroje informací – encyklopedie, slovníky, výukový software. Škola je velmi dobře vybavena audiovizuální technikou, moderními informačními a komunikačními technologiemi a vysokorychlostním připojením k internetu. Všichni pedagogičtí pracovníci a žáci mají přístup na internet a zřízení e-mailovou schránku, všechny stolní počítače jsou připojeny do sítě. Většina pedagogických pracovníků je vybavena notebooky a mininotebooky, které jim usnadňují práci s elektronickou dokumentací vedenou od září 2009 v systému i-skola (elektronické třídní knihy, katalogové listy žáků a žákovské knížky pro žáky od 3. třídy), drtivá většina kmenových tříd je k tomuto účelu vybavena stolními počítači. Pedagogům jsou k dispozici síťové tiskárny ve sborovnách a dále 4 kopírovací stroje pro potřeby přípravy doplňkových výukových materiálů.

Ve škole bývá v závislosti na aktuální situaci 26-27 kmenových tříd*, pro výuku cizích jazyků jsou k dispozici dvě jazykové laboratoře se sluchátkovými rozvody a interaktivními tabulemi a dvě učebny cizích jazyků s interaktivními tabulemi, k odborné výuce na II. stupni slouží velká učebna informatiky se 32 počítači, dataprojektorem a projekční technikou, malá učebna informatiky s 21 počítači a odborné pracovní pro fyziku a chemii, zeměpis, přírodopis, hudební výchovu, výtvarnou výchovu a dějepis; ty jsou vybaveny dataprojektory a ozvučením. Pro výuku některých tematických okruhů vzdělávací oblasti a vzdělávacího oboru Člověk a svět práce využíváme kromě kmenových tříd školní dílnu a školní zahradu, pro vzdělávací obor Člověk a zdraví pak cvičnou kuchyňku, velkou herní a malou gymnastickou tělocvičnu s horolezeckou

stěnou, víceúčelové hřiště s umělým povrchem a atletickou dráhu se sektorem pro skok daleký. Revitalizovaná školní zahrada slouží jako přírodní učebna pro výuku přírodovědy a přírodopisu.

Součástí školy je i školní knihovna, která společně s učebnami informatiky tvoří informační centrum s technickým vybavením pro získávání a zpracování dat a informací.

V době velkých přestávek mohou žáci I. stupně využívat zahradu školní družiny a žáci II. stupně tělocvičnu a učebny informatiky. K dispozici mají svačinky ve školní jídelně. Škola realizuje projekty Mléko do škol a Ovoce a zelenina do škol (distribuce 2x měsíčně).

Charakteristika pedagogického sboru a žáků

Personální podmínky školy jsou velmi dobré a umožňují realizovat školní vzdělávací program v plném rozsahu. Pedagogický sbor je smíšený s převahou žen, jsou v něm zastoupeni mladí i zkušení pedagogové

z hlediska věkového složení převažují spíše pracovníci vyššího a středního věku, sbor se dále vyznačuje plnou kvalifikovaností.

Ve škole pracuje výchovná poradkyně, školní metodička prevence, koordinátorka environmentální výchovy a metodik informačních a komunikačních technologií. Vyučující se v rámci finančních možností a aktuálních nabídek účastní dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Důraz je v něm kladen na průběžné vzdělávání vedoucí k udržování, obnovování a upevňování kvalifikace pedagogického pracovníka a dále na rozvoj jazykových schopností a na vzdělávání v oblastech osobnostní a sociální výchovy a informačních a komunikačních technologií.

Zapojení školy do celoevropského programu Škola podporující zdraví („Zdravá škola“) v letech 1992 – 2015 se promítalo a promítá výrazně do celkové filozofie školy a jejího ŠVP. Atmosféra ve škole i ve sboru je přátelská a vstřícná, vyznačuje se otevřeností a samozřejmou ochotou pomáhat začínajícím a nově nastupujícím kolegům a permanentní spoluprací uvnitř metodického sdružení a oborových týmů. Úzká spolupráce funguje mezi učitelkami I. stupně a vychovatelkami školní družiny, zlepšuje se i spolupráce mezi učiteli I. a II. stupně. Tato celkově příznivá pracovní atmosféra se vstřícným vztahem vyučujících k žákům má velmi pozitivní vliv i na psychosociální podmínky výuky a zdravé učení. Škola usiluje dlouhodobě o budování příznivého klimatu a kvalitních vztahů mezi všemi účastníky školního života, charakteristická je snaha o otevřenou komunikaci, vzájemnou důvěru, odpovědnost a spolupráci. Tato snaha byla v roce 2002 podpořena vznikem školní žákovské samosprávy. Zástupci žáků 5. - 9. ročníku tak mají možnost podílet se prostřednictvím pravidelných schůzek s ředitelem školy na chodu své školy. Významnou měrou se podílejí zejména na zlepšení v oblasti pohody pracovního prostředí pro žáky i zaměstnance školy a na přípravě doplňkových akcí v průběhu školního roku (sběrové akce, Adopce na dálku, Den učitelů, ...).

Skladba žáků školy je tvořena přibližně z 55 % žáky s trvalým bydlištěm v Šumperku a ze 45 % žáky, kteří dojíždějí z okolních obcí*. Před nástupem školních vzdělávacích programů byla škola školou s rozšířenou výukou cizích jazyků, cizí jazyky jsou prioritním vzdělávacím oborem i ve Školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání „Hluchák“. Výuka anglického jazyka začíná již v 1. ročníku, od 6. ročníku mají žáci možnost volby rozšířené výuky anglického jazyka (4. vyučovací hodina) nebo hodiny konverzace v anglickém jazyce, druhý cizí jazyk si v 7. ročníku volí z nabídky němčina, francouzština, španělština a ruština.

Škola dlouhodobě usiluje o budování partnerských vztahů ve vzdělávání i v životě školy a o vytváření bezpečného a zdravého klimatu, které je přirozenou obranou proti rizikovému chování žáků. V krizových případech mají žáci k dispozici schránku důvěry, jejíž obsah je předmětem jednání na schůzkách školní žákovské samosprávy i na pedagogických radách.

Škola se maximálně snaží pečovat o žáky se speciálně vzdělávacími potřebami (žáci s priznanými podpůrnými opatřeními 1. - 5. stupně a žáci nadaní a mimořádně nadaní), tyto žáci jsou integrováni do běžných tříd a pracují podle plánů pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů, v jejichž rámci jsou do jejich vzdělávání zařazeny na základě doporučení poradenského zařízení předměty speciálně pedagogické péče (zaměřeny na nápravu v oblasti logopedických obtíží, speciálních poruch učení, rozvoj grafomotorických a vizuálně percepčních dovedností, ...). V odpoledních hodinách mohou žáci s diagnostikovanými specifickými poruchami učení navštěvovat na základě doporučení školského poradenského zařízení hodiny reedukace a pedagogické intervence.

Vzhledem k zaměření školy na výuku cizích jazyků mají žáci možnost navštěvovat skupiny cizích jazyků diferencované v ročníku podle jejich schopností a vývoje. Žáci školy dlouhodobě prokazují vysokou úspěšnost u přijímacího řízení na střední školy a patří k nejlepším žákům na svých školách. Úspěšně se

rovněž účastní školních soutěží různého zaměření.

Vlastní dotazníková šetření mezi žáky školy dokazují, že se žáci cítí ve škole dobře a bezpečně, a proto by školu doporučili svým kamarádům. Žáci hodnotí pozitivně zejména kvalitu výuky cizích jazyků, vybavení informačními a komunikačními technologiemi, velmi dobré mezilidské vztahy a akce pořádané školou (vzdělávací zájezdy do Velké Británie, exkurze apod.)

Dlouhodobé projekty

Škola se dle aktuální nabídky zapojuje do projektů, některé z nich se v průběhu let staly běžnou součástí jejího života:

- V letech 1992 – 2015 byla zapojena do evropského programu **Škola podporující zdraví - „Zdravá škola“**, na jehož základech postavila svou filozofii a školní vzdělávací program. Klade v něm důraz na pohodu vzdělávacího prostředí, zdravé a smysluplné učení a na otevřené partnerství.
- Škola se zapojuje do projektů financovaných Evropskou unií – IROP a OP VVV: posledními realizovanými projekty byly projekt „Škola jazykům otevřená“ z regionálního operačního programu NUTS II Střední Morava - projekt realizován v letech 2010 – 2011 s pětiletou udržitelností a zaměřen na podporu výuky cizích jazyků a informačních a komunikačních technologií prostřednictvím technického vybavení (2 jazykové laboratoře, 4 interaktivní tabule, 50 počítačů do učeben informatiky, 31 tabletů A5 pro výuku počítačové grafiky a další podpůrné vybavení), projekt „Inovace ve vzdělávání“ v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost zaměřený na zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách; projekt realizován v letech 2012 – 2015 prostřednictvím individualizace výuky českého jazyka, matematiky anglického jazyka a informačních technologií ve vybraných ročnících a prostřednictvím tvorby inovativních digitálních učebních materiálů, projekt „Výzva č. 56 ČJ a cizí jazyky“ v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost; projekt byl kromě vzdělávání učitelů a žáků v cizích jazycích formou studijních pobytů ve Velké Británii, Irsku a na Maltě zaměřen i na podporu čtenářství a čtenářské gramotnosti prostřednictvím nákupu knih a realizace čtenářských dílen,
- projekt „Revitalizace školní zahrady při Základní škole Šumperk, 8. května 63“ - projekt řešil v roce 2014 (s udržitelností do roku 2024) celkovou revitalizaci zeleně v areálu školní zahrady s maximálním využitím pro výukové účely. Do projektu byla v maximální míře zapracována opatření na podporu biodiverzity umožňující jejich využití také pro výukové účely (vytvoření stanovišť pro různé druhy rostlin a živočichů, doplnění sbírky dřevin, použití krajových odrůd ovocných stromů, případně vytrvalých léčivých polokeřů a keřů),
- projekt Adopce na dálku – podpora vzdělávání malého školáka z Haiti, která byla iniciována školním žákovským parlamentem a na kterou žáci získávají finanční prostředky sběrem starého papíru,
- výukové a poznávací zájezdy do Velké Británie pro žáky 8. a 9. tříd – doplňují vzdělávací nabídku, jsou zaměřeny na poznání reálií země a zdokonalení v jazykové komunikaci,
- intenzivní jazykové kurzy pro žáky 5. a 6. tříd spojené s pobytem v přírodě a se sportovními aktivitami- nabízejí žákům možnost rozvoje jazykových dovedností a schopností netradičními výukovými formami,
- výjezdy do sousedních zemí spojené s naplňováním výchovných a vzdělávacích cílů (Rakousko, SRN, Polsko – Osvětim),
- projekty na podporu ekologické výchovy žáků (výuka ekologického přírodopisu, zapojení do projektů TEREZA a RECYKLOHRANÍ (recyklace baterií a drobných elektrospotřebičů, separace odpadů), 2x do roka tříděný sběr starého papíru, pravidelná účast na akcích Den Země - Uklid'me svět, ekoprogramy ve SVČ Doris, členství v klubech ekologické výchovy KEV a M.R.K.E.V.),
- školní výlety a exkurze jako nezbytný doplněk výuky - dějepisné (Všestary, Opevnění 1938, Osvětim), literárně-historické (Velké Losiny, Praha), zeměpisné (Jeseníky, elektrárna Dlouhé Stráně, Planetárium Ostrava) a ekologické (ZOO Kopeček, Uklid'me svět),
- projekt kulturního občana – pravidelné seznamování žáků s hudební, dramatickou a filmovou kulturou (návštěvy výchovných koncertů, divadelních a filmových představení),
- projekt KPPŠ (Komplexní preventivní program Šumperk) prevence rizikového chování žáků,
- plavecký výcvik ve dvou ročnících I. stupně, lyžařský výcvikový kurz pro žáky 7. ročníku, cykloturistický kurz pro žáky 8. ročníku, krátkodobé zimní a letní tematické pobyty žáků v přírodě,
- projektové dny na I. a II. stupni, které jsou pravidelnou součástí výuky; na I. stupni jsou realizovány krátkodobé i dlouhodobé projekty, které vhodně doplňují vzdělávací obsah (v 1. třídách např. projekt Kamarád, projekty s podzimní a vánoční tematikou, Velikonoce, Slavnost Slabikáře; ve 2. třídách

projekty s tematikou pohádek, podzimu, Vánoc, projekt Nebojte se pirátů; ve 3. třídách projekty Les ve škole – škola v lese, projekty s tematikou pohádek; ve 4. třídách projekty Cesta za předky, Cestovní kancelář (ČR), Cesta do školy; v 5. třídách pak projekty Vesmír, Cestovní kancelář (Evropa); na druhém stupni realizujeme týdenní projekt Město čte knihu, sportovní den, projekt Uklidme svět a drobné tematicky zaměřené projekty.

Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

Škola je otevřena partnerství se všemi subjekty, které jsou zainteresovány na vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují výchovně vzdělávací proces.

Škola je rovněž celoročně přístupná rodičům, kterým je po dohodě s vyučujícími umožněna účast ve vyučování. Vyučující se pravidelně scházejí s rodiči svých žáků na třídních schůzkách a konzultačních dnech (4x ročně). Individuální osobní nebo telefonické konzultace se uskutečňují v závislosti na vůli obou spolupracujících stran. Škola vytváří podmínky pro činnost školské rady; od roku 2005 v ní zasedají dva zástupci pedagogických pracovníků, zřizovatele i rodičů, kteří mají možnost vyjadřovat se k aktuálnímu dění ve škole a k jejím rozvojovým záměrům. Rodičovská veřejnost je o dění ve škole informována prostřednictvím školního časopisu ALFONZ, výročního BULLETINU a výroční zprávy o činnosti školy. Aktuální informace o dění ve škole i o připravovaných akcích najdou zájemci snadno na živých a pravidelně aktualizovaných webových stránkách www.hluchak.cz.

Škola dlouhodobě spolupracuje se školskými zařízeními ve městě. Problematika žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je řešena ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálně pedagogickým centrem Šumperk, se SVC Doris Šumperk spolupracujeme především na poli ekologické výchovy (Den Země, Uklidme svět, vzdělávací programy s ekologickou tematikou), dopravní výchovy (projekt Cesta do školy) a na poli dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Velmi čilá spolupráce je nastavena prostřednictvím projektu KPPŠ (Komplexní preventivní program Šumperk) s PPP Šumperk, MÚ Šumperk (odbor sociálních věcí, oddělení sociálně-právní ochrany dětí a prevence); Pontis Šumperk; Poradnou zdraví Šumperk; Střediskem výchovné péče Dobrá Vyhlička; a dále se složkami integrovaného záchranného systému - Policie ČR a Hasičský záchranný sbor.

V oblasti kultury spolupracuje škola s Městskou knihovnou v Šumperku, s Vlastivědným muzeem, v oblasti sportu s plaveckým bazénem.

Školu zajímají názory rodičů na její práci. Z uskutečněných dotazníkových šetření mezi rodiči vyplývá, že v povědomí rodičovské veřejnosti má škola dobré jméno a doporučili by ji svým známým. Velmi dobrá spokojenost panuje s vybavením školy, příznivým klimatem v ní a s kvalitními mezilidskými vztahy stejně jako s úrovní jazykového vzdělávání.

Nabídka vzdělávacích a mimoškolních aktivit vytváří vhodné předpoklady pro příznivý rozvoj osobnosti žáků a prevenci jejich rizikového chování. V rámci školního klubu mají žáci, především II. stupně, možnost trávit svůj volný čas v kroužcích zaměřených na sport, hudbu, počítače a na práci ve školní knihovně a tvorbu školního časopisu.

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu školy je i činnost školní družiny, která usiluje o všestranný rozvoj zájmů dětí a efektivní využití jejich volného času. Školní družina je dětem k dispozici v ranních i odpoledních hodinách dle požadavků a přání rodičů. Do její celoroční nabídky činností patří již tradiční a dětmi oblíbené akce související tematicky s ročními obdobími (podzim, čertování, vánoční strom pro zvířátka), dále velikonoční dílna, dýňování s lampičkovým průvodem, výlety za poznáním našeho regionu a Zahradní slavnost ke Dni dětí. Bohatý program nabízí školní družina dětem i v době vedlejších prázdnin (podzimní, jarní, velikonoční) a ředitelského volna. Jedná se o exkurze do podniků, akce ve spolupráci se SVC Doris, knihovnou, Hasičským záchranným sborem, o návštěvu plaveckého bazénu apod. Zájmovou činnost dětí obohacuje i nabídka kroužků školní družiny zaměřených např. na sport, vaření, řemeslnou a výtvarnou tvorbu a na počítače.

Vlastní hodnocení školy

Ve svém Strategickém plánu rozvoje školy na léta 20.. - 20.. se škola zavazuje každoročně na konci školního roku vyhodnocovat plán cílů a aktivit a aktualizovat na základě provedeného hodnocení svůj další rozvoj (Strategický plán rozvoje a jeho konkretizace na školní rok v Taktickém plánu cílů a aktivit). Vlastní hodnocení školy tak není jen pouhou povinností, jejíž naplnění slouží jako podklad pro zpracování Výroční zprávy o činnosti školy v uplynulém školním roce, ale i vnitřní potřebou.

Vlastní hodnocení se zaměřuje na následující oblasti: Řízení školy, kvalita personální práce a dalšího

vzdělávání pedagogických pracovníků, Podmínky ke vzdělávání, Průběh vzdělávání, Podpora školy žákům, Spolupráce s rodiči a partnerskými subjekty ve vzdělávání a Výsledky vzdělávání a úroveň výsledků práce školy.

Vlastní hodnocení školy je v zásadě založeno na podrobném hodnocení plnění cílů stanovených Strategickým plánem rozvoje školy a Taktickým plánem cílů a aktivit školy pro daný školní rok.

Zdrojem informací pro vlastní hodnocení školy je kromě dvou výše zmíněných strategických dokumentů:

- * analýza pedagogické a ostatní dokumentace školy - tematické plány, vlastní hodnotící zprávy, výstřižky z tisku, fotodokumentace akcí, výstupy z projektů, přijímací řízení žáků na střední školy, výsledky soutěží,
- * analýza výsledků srovnávacích testů KALIBRO v 5. a 9. ročníku
- * analýza inspekčních zpráv a zpráv z kontrol školy zřizovatelem a krajskou hygienickou stanicí,
- * pozorování materiálně technického stavu, pozorování výchovně vzdělávacího procesu, hospitace,
- * rozhovory s vedoucími úseků (vedoucí předmětových týmů a metodického sdružení, výchovný poradce, školní metodik prevence, ICT koordinátor, správce budov, vedoucí školní jídelny) i s ostatními zaměstnanci školy, rozhovory s rodiči, rozhovory s žáky ve školní samosprávě, dotazníky pro učitele, rodiče a žáky

**Číselné údaje v charakteristice školy jsou pravidelně aktualizovány ve výroční zprávě školy a na webových stránkách www.hluchak.cz.*

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Hluchák“ vychází z cílů základního vzdělávání a klíčových kompetencí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV), z myšlenek Zdravé školy, z tradice rozšířené výuky cizích jazyků a ze Strategického plánu rozvoje školy, který vznikl na základě analýzy podmínek školy, možností a potřeb žáků a jejich rodičů.

Zaměření školy

Profilaci a zaměření školy shrnuje vize školy:

„Základní škola Šumperk, 8. května 63 poskytuje základní vzdělání založené na tradici a kvalitě výuky cizích jazyků. Vizi školy je v prostředí pozitivního a přátelského klimatu, dobrých vzájemných vztahů mezi všemi účastníky školního života a otevřeného partnerství

- *vychovávat sociálně silné osobnosti schopné života v moderní občanské společnosti,*
- *vybavit je „použitelnou“ znalostí cizího jazyka (cizích jazyků)*
- *vybavit je schopností ovládat a účelně využívat informační a komunikační technologie k získávání informací a k jejich vlastnímu rozvoji.“*

Jasnou prioritou zůstává pro školu výuka cizích jazyků. V podmínkách ŠVP je výuka anglického jazyka zahájena už v 1. třídě (1 hodina týdně) a pokračuje ve 2. třídě (1 hodina týdně). V této fázi má výuka především motivační a přípravný charakter pro další studium jazyka. Povinná výuka prvního cizího jazyka (angličtina) je od 3. třídy vnitřně diferencována podle jazykových možností a schopností jednotlivých žáků. V 6. - 9. ročníku pak dostávají žáci možnost rozšířené výuky prvního cizího jazyka (angličtina) o 1 hodinu týdně nebo konverzace v anglickém jazyce v rámci I. volby z nabízených volitelných předmětů. Povinná výuka dalšího cizího jazyka ve dvouhodinové týdenní dotaci je zahájena v 7. ročníku; žáci si další cizí jazyk vybírají z nabídky: němčina, francouzština, španělština a ruština.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Hluchák“ (ŠVP) Základní školy Šumperk, 8. května 63 vychází z doporučeného členění učiva do vzdělávacích oblastí. Od prvního do devátého postupného ročníku jsou vzdělávací oblasti a vzdělávací obory shodné s doporučenými.

Celková i dílčí předepsaná časová dotace je dodržena.

ŠVP je realizován prostřednictvím:

A. vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů

1.stupeň

<i>Vzdělávací oblast</i>	<i>Vzdělávací obor</i>
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk
	Anglický jazyk
Matematika a její aplikace	Matematika
Informační a komunikační technologie	Informační technologie
Člověk a jeho svět	Prvouka
	Vlastivěda
	Přírodověda
Umění a kultura	Hudební výchova
	Výtvarná výchova
Člověk a zdraví	Tělesná výchova
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce

2.stupeň

<i>Vzdělávací oblast</i>	<i>Vzdělávací obor</i>
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk
	Anglický jazyk
	Další cizí jazyk (Německý, Francouzský, Španělský, Ruský)
Matematika a její aplikace	Matematika
Informační a komunikační technologie	Informační technologie
Člověk a společnost	Dějepis
	Výchova k občanství
Člověk a příroda	Fyzika
	Chemie
	Přírodopis
	Zeměpis
Umění a kultura	Hudební výchova
	Výtvarná výchova
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví
	Tělesná výchova
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce

Výuka :

a/ je společná pro všechny žáky včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáků s priznanými podpůrnými opatřeními 1. - 5. stupně)

b/ je diferencovaná v anglickém jazyce podle míry zvládnutí naplnění očekávaných výstupů a podle míry schopností a dovedností jednotlivých žáků

B. disponibilní časové dotace, která je využita:

a/ k posílení časové dotace vzdělávacích oborů a oblastí nad rámec vymezené minimální časové dotace

1. stupeň

Český jazyk	+ 8 hodin
Cizí jazyk	+ 2 hodiny
Matematika	+ 4 hodiny
Informační technologie	+ 1 hodina
Člověk a jeho svět	+ 1 hodina

2. stupeň

Český jazyk	+ 2 hodiny
Matematika	+ 2 hodiny
Informační technologie	+ 1 hodina
Člověk a příroda	+ 6 hodin
Člověk a společnost	+ 1 hodina

b/ k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na základě doporučení školského poradenského zařízení a priznaného stupně podpory. Vzdělávací obsah těchto předmětů bude přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s priznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

c/ k realizaci takových volitelných vzdělávacích obsahů, které podporují specifická nadání a zájmy žáků, pozitivně motivují žáky k učení a umožňují podporovat zaměření školy

I. zvýšení časové dotace pro výuku prvního cizího jazyka (4 hodiny: v 6. - 9. roč.):

- konverzace v anglickém jazyce
- posílení časové dotace anglického jazyka

II. rozvoj zájmů žáka se zaměřením na jeho budoucí uplatnění (2 hodiny: v 8. a 9. roč.):

- informatika
- sportovní hry
- pěstitelské práce
- technická praktika
- domácí nauky
- výtvarné činnosti
- cvičení z českého jazyka / cvičení z matematiky

O výběru volitelných vzdělávacích oborů rozhoduje žák po konzultaci s vyučujícími a rodiči.

Volitelný vzdělávací obor navštěvuje žák po dobu nejméně jednoho školního roku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Uplatňování výchovně vzdělávacích strategií zahrnují charakteristiky jednotlivých vzdělávacích oborů ŠVP. Stejně tak jsou zde v tabulce znázorněny klíčové kompetence, které jsou v daném oboru nejvíce rozvíjeny.

V následujícím přehledu jsou uvedeny společné postupy uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků; jsou formulovány z pozice učitele:

kompetence k učení

- vytváří návyky k samostatnému učení a vede žáky k sebehodnocení
- klade důraz na porozumění a návaznost mezi jednotlivými poznatky, vede žáky k dobrému zvládnutí základního učiva a dá jim k tomu takový časový prostor, který zohledňuje jejich individuální schopnosti
- zařazuje do výuky problémové vyučování, experiment
- zadává žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků
- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů), audiovizuální a multimediální techniku
- vede k samostatnému učení (práce s příručkami a slovníky, vyhledávání informací)
- poukazuje na mezipředmětové vazby s ostatními vzdělávacími obory, žáci se učí rozlišovat základní informace od vedlejších a zpracovávat informace na různých úrovních podle svých schopností
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech

kompetence k řešení problému

- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolů
- vede žáka k analýze přečtených textů a kritickému posouzení jejich obsahu
- předkládá žákům možnosti aplikací poznatků do praxe
- umožňuje žákům podle svého uvážení a na základě činností nacházet shodné, podobné nebo odlišné znaky
- motivuje žáky k účasti podle schopností v různých tvořivých soutěžích, prezentaci vlastní tvořivé práce
- vhodně klade otázky vedoucí k řešení problému
- zařazuje do výuky modelové příklady
- zadává úkoly, ve kterých musí žáci využívat své vlastní zkušenosti

kompetence komunikativní

- navozuje situace, kdy žáci musí prezentovat vlastní názory před ostatními
- vytváří dostatečný prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování
- žáci mají možnost samostatné ústní i písemné prezentace (samostatné práce, projekty, referáty, řízené diskuse, komunitní kruhy)
- školní časopis je využíván jako prostředek komunikace mezi žáky i mezi žáky a dospělými
- vyžaduje od žáků využívání informačních technologií pro získání informací i tvorbu výstupů (časopis, webová stránka, prezentace...)

- vyžaduje uplatnění znalosti cizího jazyka (rozvoj komunikace v cizím jazyce) nejen ve výuce, ale i při pobytu v zahraničí
- dbá na rozvoj slovní zásoby žáků, vede k vyšší kultuře vyjadřování
- vede žáky k toleranci názorů ostatních
- navozuje v hodinách diskusi na probírané téma, do diskuse zapojuje všechny žáky, navazuje na předchozí zkušenosti žáka
- předkládá možnosti užívání odborné terminologie při práci v hodině i v každodenních situacích

kompetence sociální a personální

- umožňuje žákům se podílet na stanovení pravidel třídy, pravidel pro práci ve skupinách, ve dvojicích a respektovat je
- vede žáky k vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu
- dbá, aby vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře a žáci se mezi sebou vhodně oslovovali
- kladným přístupem a pochvalou podporuje zdravou sebedůvěru a harmonický rozvoj žáka
- dbá na pečlivé vypracování individuální i skupinové práce a dodržení termínu odevzdání
- podporuje schopnosti žáků, ve kterých vynikají (různé funkce při skupinové práci)
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování vůči sobě i ostatním
- dodává žákům sebedůvěru a nesráží jejich aktivitu

kompetence občanské

- vede žáky ke zodpovědnosti za své chování a jednání
- motivuje k toleranci a vzájemné pomoci
- názorně předkládá žákům možnosti osvojování pravidel chování mezi lidmi při různých příležitostech
- uplatňuje posuzování každodenních situací v mezinárodních a globálních souvislostech
- rozvíjí respekt k odlišnostem lidí, skupin i různých společenství
- vede žáky k ochraně a ocenění našich tradic a kulturního dědictví
- buduje u žáků odmítavý postoj vůči násilí
- respektuje zvláštnosti jednotlivců
- motivuje žáky ke snaze o co nejlepší plnění svých povinností a uvědomování si svých práv
- umožňuje žákům účast na besedách, návštěvy MěÚ, úřadu práce, ...
- nabízí žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, společenské, rekreační) jako protipól nežádoucímu rizikovému chování žáků

kompetence pracovní

- dohlíží na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel
- učí žáky pracovat s modely, mapami a dalšími vyučovacími pomůckami, včetně výpočetní techniky
- dohlíží na utváření správných pracovních návyků v samostatných i skupinových činnostech žáka
- podněcuje u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času
- seznamuje žáky (prostřednictvím exkurzí, filmového zpracování, besedy atd.) s různými profesemi a cíleně si s žáky ujasňuje jejich představu o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia
- umožňuje žákům se podílet na tvorbě pomůcek do výuky, prezentovat vlastní práci před ostatními
- zapojuje žáky do přípravy projektů
- vyžaduje od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a předkládání návrhů na zlepšení

Výběr vzdělávacích strategií byl proveden podle těchto kritérií:

a/ konkrétní postup, jímž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků

b/ sdílený postup – strategie může být uplatňována různými učiteli, u různých žáků, v různých vzdělávacích oborech

Doplňková součást výuky

Nedílnou součástí ŠVP jsou tematické *exkurze*, zařazované od 5. ročníku po 9. ročník. Ty žákům umožňují prakticky se seznamovat s kulturním a přírodním bohatstvím, s historií naší země. V průběhu školního roku je realizován plán exkurzí, v němž se pravidelně opakují např. exkurze do planetárií, literární a historické exkurze do Prahy a do Osvětimi, zeměpisná exkurze za poznáním Jeseníků a opevnění z roku 1938, návštěvy zoologických zahrad, apod.).

Estetický prožitek zajišťují návštěvy *divadelních a filmových představení, výchovných koncertů a výstav*.

Především žáci 1. stupně navštěvují *ekologické programy* nabízené SVC Doris v Šumperku.

Žáci jsou vedeni ke spolupráci mezi sebou i s dospělými, ke konzultacím i diskusím při řešení problémů.

V rámci akcí pořádaných SVC Doris (Den Země, Uklidme svět, ekoprogramy), ale také v rámci ekologické výchovy se uskutečňuje výuka *ekologického přírodopisu*, separace odpadů a sběr starého papíru. Žáci 1. stupně využívají programů klubu ekologické výchovy Tereza. Celoročně běží projekt *Recyklohraní*.

Propojení teorie s praxí napomáhají ve výuce *projekty*. Probíhají na úrovni tříd, ročníků i celé školy, jsou krátkodobé i dlouhodobé. Ve škole jsou celoročně realizovány projekty *Školní mléko a Ovoce a zelenina do škol*.

Sportovní aktivity žáci rozvíjejí v *zájmových kroužcích* školního klubu, *plaveckým a lyžařským výcvikem*, zimními *pobyty na horách a účastí v různých soutěžích*.

Řada zvláště talentovaných žáků se zapojuje do oborových *soutěží a olympiád*.

Škola usiluje o prohloubení jazykových dovedností žáků se zaměřením na využití *cizího jazyka* v praxi. Těžiště výuky cizích jazyků se při zachování systému diferencování žáků do skupin podle jejich schopností přesouvá v ŠVP do posílení časové dotace pro výuku prvního cizího jazyka nebo do konverzace v cizím jazyce a do rozšířené nabídky výuky dalšího cizího jazyka (celkem 6 hodin na 2. stupni). Součástí rozšířené výuky jazyků jsou týdenní *intenzivní jazykové kurzy* pro jazykově nadané žáky 5. a 6. tříd a *výukové a poznávací zájezdy* do Velké Británie pro žáky 8. a 9. tříd.

V rámci předcházení výskytu rizikového chování žáků je škola zapojena do *Komplexního preventivního programu Šumperk* (KPPŠ), který pro školy připravují městske instituce, poradenská zařízení a občanské společnosti zabývající se touto problematikou.

Významnou součástí života školy je podíl samotných žáků na chodu školy – od prosince 2002 funguje jako partner vedení školy *školní žákovská samospráva*, která se na pravidelných schůzkách vyjadřuje k otázkám každodenního života ve škole a pozitivně ovlivňuje zejména změny v oblasti pohody pracovního prostředí. Aktivně pracující školní knihovna vydává kvalitní časopis ALFONZ mapující aktuální dění ve škole z pohledu samotných žáků.

Nabídka zájmových činností

Nabídka zájmových činností pokrývá dobu mimo pravidelné vyučování a nabízí rodičům systém organizované zájmové činnosti pro jejich děti. Nabídka aktivit pro volný čas vychází ze zájmů žáků a podporuje rozvoj jejich talentu a nadání ve všech oblastech, rozvíjí klíčové kompetence a cíleně prohlubuje účinnost ŠVP. Podrobnější informace viz přílohy Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině a Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školním klubu.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

ŠVP „Hluchák“ směřuje k rozvoji dítěte v přirozené skupině, v níž jsou zastoupeni jedinci s různými vlohami a vlastnostmi. Počítá se proto s integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných do běžných tříd, kde jsou vzdělávání podle plánů pedagogické podpory nebo individuálních vzdělávacích plánů (v závislosti na stupni přiznané podpory). Podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP; 1. stupeň podpurných opatření) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP; 2. - 5. stupeň podpurných opatření) je ŠVP „Hluchák“.

Má-li žák mírné obtíže ve vzdělávání (např. pomalejší tempo, obtíže ve čtení, ...), přistoupí vyučující daného předmětu či vyučující na I. stupni k poskytnutí pedagogické intervence žákovi. Jedná se o přímou podporu žáka ve výuce formou individuálního přístupu. Pokud tato forma podpory nepostačuje a žákovy obtíže vyžadují součinnost více pedagogických pracovníků, je vytvářen PLPP. Sestavení PLPP předchází pozorování žáka v hodině, analýza jeho činností a výsledků, rozhovory s jednotlivými vyučujícími, se žákem a jeho zákonnými zástupci. PLPP následně sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli konkrétních vyučovacích předmětů a za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu stanovenou přílohou č. 2 vyhlášky o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Výchovný poradce stanoví termín zpracování PLPP a organizuje k tomu společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy, popř. i žákem se záměrem stanovit cíle podpory, podpurná opatření v 1. stupni (metody a organizace výuky, úprava obsahu vzdělávání, hodnocení žáka a využití pomůcek) a termíny vyhodnocování PLPP. S PLPP seznámí škola všechny zainteresované osoby. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpurných opatření škola vyhodnotí, zda vedou k naplnění stanovených cílů a rozhodne o dalším postupu. V kladném případě pokračuje žák ve vzdělávání s využitím podpurných opatření 1. stupně (PLPP), v záporném případě

doporučí škola zákonnému zástupci návštěvu školského poradenského zařízení.

Na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka zpracuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli konkrétních vyučovacích předmětů a za pomoci výchovného poradce individuální vzdělávací plán (IVP). IVP má písemnou podobu, je definován jako samostatný druh podpůrného opatření a vymezuje další druhy podpůrných opatření dle jejich stupně. Je zpracován do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení školského poradenského zařízení a žádost zákonného zástupce žáka. V IVP jsou uvedeny zejména informace o úpravách obsahu vzdělávání, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, případně o úpravě výstupů ze vzdělávání u žáků s LMP od 3. stupně podpůrných opatření. Poskytování vzdělávání podle IVP je realizováno na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Škola seznámí s IVP žáka všechny vyučující žáka. Ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem žáka škola průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, školské poradenské zařízení vyhodnotí jejich poskytování nejpozději do 1 roku od vydání doporučení.

Pro žáky se SVP je připravováno podnětné a vstřícné školní prostředí, které jim za přispění všech podpůrných opatření umožňuje rozvoj jejich vnitřních možností, dovedností a návyků, směřuje k celoživotnímu učení a odpovídajícímu pracovnímu uplatnění.

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaní a mimořádně nadaní žáci mají své speciální vzdělávací potřeby, na které se škola snaží reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky. Při práci s těmito dětmi je systematicky sledováno a rozvíjeno jejich nadání.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb takového žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu. Při sestavování IVP vychází škola z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny po doručení doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Poskytování vzdělávání podle IVP je realizováno na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Škola seznámí s IVP žáka všechny vyučující žáka. Ve spolupráci se školským poradenským zařízením škola průběžně sleduje poskytování podpůrných opatření a školské poradenské zařízení nejméně 1x ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje žákovi, jeho zákonnému zástupci a škole poradenskou podporu.

Při vzdělávání těchto žáků vychází způsob výuky z principů individualizace, soustředí se na doplnění a prohloubení vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů, zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů, zapojení do soutěží a olympiád, na vnitřní diferenciaci ve výuce prvního cizího jazyka a na nabídku volitelných a nepovinných předmětů a nabídku zájmových aktivit mimo vyučování.

Poznámka: Tato verze ŠVP „Hluchák“ neobsahuje zapracování minimální doporučené úrovně očekávaných výstupů vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (LMP). Ty budou stanoveny až v konkrétních případech jednotlivým žákům v jejich IVP.

Začlenění průřezových témat

Začlenění průřezových témat (PT) je podrobně zpracováno v učebním plánu jednotlivých vzdělávacích oblastí a oborů. Je zahrnuto i v jejich charakteristice. Na konci 1. i 2. stupně žáci projdou všemi PT a do konce 9. ročníku se seznámí se všemi tematickými okruhy PT. Tematické okruhy PT procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů jednotlivých vzdělávacích oborů. Přispívají tak ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Převážná část PT a jejich tematických okruhů je začleněna do vzdělávacího oboru Výchova k občanství., téma „zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů“ je společné všem vzdělávacím oborům – předmětům.

(Podrobný přehled uplatnění tematických okruhů a PT dokládá tabulka v příloze ŠVP Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů.)

4. Učební plán

1. stupeň:

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	ročník					Celkem
		1.	2.	3.	4.	5.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	9	9	7	7	41
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3	11
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24
Informační a komunikační technologie	Informační technologie	0	0	0	1	1	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0	13
	Vlastivěda	0	0	0	1,5	2	
	Přírodověda	0	0	0	1,5	2	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5
Celková povinná časová dotace		21	22	24	25	26	118

2. stupeň:

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	ročník				Celkem
		6.	7.	8.	9.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	5	4	4	4	17
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Další cizí jazyk	0	2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	5	4	4	4	17
Informační a komunikační technologie	Informační technologie	1	1	0	0	2
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	8
	Výchova k občanství	1	1	1	1	4
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	2	8
	Chemie	0	0	2	2	4
	Přírodopis	2	2	2	1	7
	Zeměpis	2	2	2	2	8
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0	0	0	1	1
	Tělesná výchova	3	2	2	2	9
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	0	1	1	1	3
Volitelné vzdělávací obory	AK nebo AJ (volba I)	1	1	1	1	4
	Volba z nabídky (volba II)	0	0	1	1	2
Celková povinná časová dotace		30	30	31	31	122

Poznámky k učebnímu plánu:

Disponibilní časová dotace

1. stupeň

disponibilní časová dotace ve výši 14 hodin je využita k posílení časové dotace vzdělávacích oborů:

Český jazyk a literatura + 8 hodin

Cizí jazyk + 2 hodiny

Matematika a její aplikace + 4 hodiny

Informační a komunikační technologie + 1 hodina

Člověk a jeho svět + 1 hodina

V případě doporučení školského poradenského zařízení k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznaným 2. - 5. stupněm podpory bude aktuálně hodina ze stávajícího rozvržení disponibilních hodin využita k naplnění doporučení ŠPZ ve prospěch těchto žáků, a to podle jejich vzdělávacích potřeb a možností.

2. stupeň

a) disponibilní časová dotace ve výši 12 hodin je využita k posílení časové dotace vzdělávacích oborů a oblastí:

Český jazyk a literatura + 2 hodiny

Matematika a její aplikace + 2 hodiny

Informační a komunikační technologie + 1 hodina

Člověk a příroda + 6 hodin

Člověk a společnost + 1 hodina

b) disponibilní časová dotace ve výši 6 hodin je využita k nabídce volitelných vzdělávacích oborů

I. 4 hodiny - konverzace v anglickém jazyce
- posílení časové dotace anglického jazyka
(součást vzdělávacího oboru Anglický jazyk)

II. 2 hodiny - informatika
- sportovní hry
- pěstitelské práce
- technická praktika
- domácí nauky
- výtvarné činnosti
- cvičení z českého jazyka / cvičení z matematiky (součást vzdělávacích oborů Český jazyk / Matematika)

Průřezová témata

1. stupeň

všechna průřezová témata jsou zařazena do jednotlivých vzdělávacích oborů

2. stupeň

všechny tematické okruhy všech průřezových témat jsou naplněny převážně ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství a dále v dalších vzdělávacích oborech

5. Učební osnovy

Charakteristiky vyučovacích předmětů (vzdělávacích oborů):

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se na I. stupni realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk, na II. stupni v oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk (Anglický jazyk) a Další cizí jazyk (Německý jazyk, Francouzský jazyk, Španělský jazyk a Ruský jazyk).

Cílem jazykové výuky je podpora rozvoje komunikačních kompetencí.

Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obor (předmět): Český jazyk (1. stupeň)

Hlavní cíle

- žák si vytvoří pozitivní vztah k mateřskému jazyku a chápe jej jako zdroj osobního a kulturního bohatství
- žák dokáže správně zformulovat své myšlenky do náležitého projevu ústního či písemného, pochopitelného pro posluchače nebo čtenáře, je schopen o svých názorech diskutovat a logicky argumentovat
- žák dokáže pochopit myšlenky projevu ústního či písemného, předneseného či sepsaného někým jiným
- žák dovede emocionálně a esteticky vnímat slovesná umělecká díla

Obsahové vymezení předmětu

Dovednosti získané ve výuce Českého jazyka jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vyučování, ale i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Osvojení a užívání mateřského jazyka v mluvené i psané podobě otevírá cestu k poznání a vytváří předpoklady k úspěšnému dorozumívání v životě.

Předmět je formálně rozčleněn na tři okruhy: Jazyková výchova, Komunikační a slohová výchova, Literární výchova. Okruhy se pak vzájemně prolínají.

Výuka na prvním stupni probíhá převážně v kmenových třídách, občas i v učebně informatiky. Literární výchova je aktualizována a doplňována fondem knih ze školní knihovny a tematickými besedami Městské knihovny. Jsou zařazovány krátkodobé i dlouhodobé projekty.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit. Učí se výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky a pocity.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby jazyka. Žáci jsou vedeni k logickému myšlení a srozumitelnému vyjadřování.

V Literární výchově poznávají prostřednictvím četby základní literární žánry a formy, získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky a schopnosti.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem na 1. st.
Počet hodin:	9	9	9	7	7	41
	z toho z disponibilní časové dotace:					8

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.		x	x	x	x	x
2.	x		x	x	x	
3.	x		x	x		x
4.		x	x	x	x	
5.	x	x		-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vede žáky k osvojování základních jazykových dovedností prostřednictvím názoru tak, aby zaměstnaly všechny smysly
- podporuje čtení s porozuměním, nechá žáky se vyjadřovat k přečtenému textu a stručně vyprávět jeho obsah
- klade důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky, vede je k dobrému zvládnutí základního učiva a dá jim k tomu takový časový prostor, který zohledňuje individuální schopnosti jednotlivých žáků
- vytváří návyky k samostatnému učení a vede je k sebehodnocení
- individuálně motivuje žáky k získávání poznatků i z jiných zdrojů, než jsou školní materiály

Kompetence k řešení problému

- učí žáky třdit, rozlišovat, seskupovat, přidávat a vyřazovat jazykové a literární pojmy vzhledem k zadanému úkolu
- umožňuje žákům podle svého uvážení a na základě činností nacházet shodné, podobné nebo odlišné znaky
- vede žáky ke schopnosti objevené poznatky aplikovat v obdobných situacích, které sami vymýšlejí a řeší
- motivuje žáky k účasti podle svých schopností v různých tvořivých soutěžích, k prezentaci vlastní tvořivé práce
- vede žáky k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem a znovu nacházeli nová řešení

Kompetence komunikativní

- nechá žáky při každé jejich činnosti hovořit o daném úkolu a jeho řešení
- umožní žákům hovořit o poznáních souvislostech a zkušenostech z jejich života, dává jim prostor k vyjádření vlastního názoru
- učí žáky naslouchat názorům ostatních spolužáků, o názorech diskutovat a respektovat se navzájem
- seznamuje žáky s nonverbální komunikací

Kompetence sociální a personální

- umožňuje žákům podílet se na stanovení pravidel třídy, pravidel pro práci ve skupinách, ve dvojicích a respektovat je
- učí žáky vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu
- dbá, aby vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře a žáci se mezi sebou vhodně oslovovali
- vede žáky k tomu, aby v případě potřeby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni pomoc poskytnout
- uplatňuje individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence občanské

- vede žáky k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí, ke snaze si mezi sebou pomáhat, uznávat se a oceňovat nápady druhých
- motivuje žáky ke snaze o co nejlepší plnění svých povinností a uvědomování si svých práv
- vede žáky k zájmu o kulturu a historii
- respektuje individuální zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost (příprava na výuku, udržování pořádku na pracovním místě, systém v ukládání pomůcek)
- vede žáka k samostatné přípravě jednoduchých pomůcek pro jazykovou výuku
- provádí kontrolu samostatné práce žáka
- umožňuje žákovi poznání různých oborů lidské činnosti, jejich výsledků a významu pro ostatní lidi

Průřezová témata

OSV – Rozvoj schopností poznávání

OSV - Sebezpoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; jak se promítá mé já v mém chování; moje učení

OSV - Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání: regulace vlastního jednání i prožívání, vůle

OSV – Psychohygiena – hledání pomoci při potížích

OSV – Kreativita – pružnost nápadů, originalita nápadů, schopnost dotahovat nápady do reality

OSV - Poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině /ve třídě;

OSV - Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; empatie

OSV - Komunikace – řeč zvuků a slov, řeč lidských skutků; dovednosti pro verbální a neverbální sdělování; specifické komunikační dovednosti; dialog a jeho pravidla, efektivní strategie

OSV - Kooperace a kompetice – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet jejich myšlenky; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (vedení a organizování práce skupiny)

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska sociálních rolí

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – vlastní a cizí postoje a hodnoty a jejich projevy v chování lidí; vytváření povědomí o respektování se

EGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, lidové tradice

MKV – Kulturní diference – jedinečnost člověka a jeho individuální zvláštnosti

MKV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

ENV – Ekosystémy – pole

ENV - Základní podmínky života – přírodní zdroje

ENV - Vztah člověka k prostředí – náš životní styl

MV – Vnímání autora mediálních sdělení – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru a postoje

MV - Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu vhodných sdělení

Vzdělávací obor (předmět): Český jazyk (2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák si postupně vytvoří pozitivní vztah k mateřskému jazyku, v němž se odráží historický i kulturní vývoj národa
- žák dokáže zformulovat své myšlenky do náležitého projevu ústního či písemného, pochopitelného pro posluchače nebo čtenáře, je schopen o svých názorech diskutovat a logicky argumentovat
- žák získá znalosti a dovednosti, které mu umožní správně vnímat jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a kultivovaně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání
- žák si vytvoří vztah k literatuře a k dalším druhům umění založených na prožitku slovesného textu

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Výuka probíhá většinou ve třídách, jazykové a literární hodiny někdy v multimediální učebně, neboť se zde pracuje s dostupnými výukovými programy. V hodinách literární výchovy je využíván fond školní knihovny při práci s knihou, případně video a DVD záznamy.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit,

analyzovat a kriticky posoudit přečtený nebo poslouchaný text. Rozvíjí svou tvořivost a fantazii, k tomu využívají také prvky dramatické výchovy.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti, které potřebují k osvojování spisovné podoby českého jazyka, uvědomují si pravidla lexikálního, slovtvorného, morfologického a syntaktického pravopisu. Žáci jsou vedeni k tomu, aby se naučili jasně, srozumitelně a přehledně vyjadřovat písemně i ústně.

V literární výchově poznávají žáci prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se formulovat vlastní názory o přečteném díle, rozlišovat nemožné od skutečného. Jsou podněcováni k vlastní četbě, hodnotí kvalitu televizních programů, filmových zpracování a počítačových her.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	5	4	4	4	17
z toho z disponibilní časové dotace:					2

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x	x	x	x	
2.	x		x	x	x	x
3.	x		x	x		x
4.		x	x		x	
5.		x		-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vede žáky k osvojování základních jazykových a literárních pojmů
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů), audiovizuální a multimediální techniku
- vede k samostatnému učení (práce s příručkami a slovníky)
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb

Kompetence k řešení problému

- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolu
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností
- podněcuje žáky k prezentaci svých názorů prostřednictvím vlastních prací (písemných i ústních, příspěvky do školního časopisu)
- učí žáka analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah

Kompetence komunikativní

- vede žáky k tomu, aby tolerovali názory ostatních
- vyžaduje od žáků výstižný, souvislý a kultivovaný projev
- zapojuje žáky do diskuse
- nabádá žáky pohotově reagovat v běžných komunikačních situacích
- směřuje žáky k využívání informačních technologií pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat ve skupinách
- napomáhá k vytváření pravidel v týmu a jejich respektování
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování vůči sobě i ostatním
- dodává žákům sebedůvěru a nesráží jejich aktivitu
- uplatňuje individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence občanské

- motivuje žáky k respektování názorů a pohledů, které se liší od jejich vlastních, nabádá k jejich zkoumání a posuzování
- vede žáky k zájmu o kulturní a historické památky
- snaží se žáky zapojit do kulturního a společenského dění ve škole, městě nebo regionu
- buduje u žáků odmítavý postoj vůči násilí a hrubému zacházení, aby cítili povinnost postavit se za slabšího
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost (příprava na výuku, shromažďování materiálů)
- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- dbá na dodržování bezpečnostních pravidel při práci s výpočetní technikou
- provádí kontrolu samostatné práce žáka
- předkládá žákům názorné a rozmanité vyučovací pomůcky

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

dějepis – historická období od nejstarších až po současnost

občanská výchova – člověk a společnost, státní zřízení (Řecko, Řím atd.)

výtvarná výchova – písmo, stavitelství, sochařství...

hudební výchova – lidová slovesnost, písničkáři...

informační a komunikační technologie – elektronická pošta, komunikace....

Průřezová témata

OSV - Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium v 6. - 9. ročníku ve všech vyučovacích hodinách

OSV - Sebezpoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací, druhí jako zdroj informací o mně

OSV - Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

OSV - Komunikace – dovednosti pro sdělování verbální a neverbální, dialog, komunikace v různých situacích

EGS - Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě, lidová slovesnost

MV - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, identifikování základních orientačních prvků v textu sdělení, hodnotící prvky ve sdělení

MV - Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním sdělením; hlavní rysy reprezentativnosti (realita x stereotyp), vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (sdělení potvrzující předsudky x nezaujatý postoj, znalost problematiky), identifikace společensky významných hodnot v textu, identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků

MV - Stavba mediálního sdělení – principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy x zezábavňující principy (negativita, jednoduchost), příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení

MV - Vnímání autora mediálního sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediálním sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje pro záměrnou manipulaci, výběr slov z hlediska záměru autora a hodnotového významu, prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení

MV - Tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení, technologické možnosti

MV - Práce v realizačním týmu – **redakce školního časopisu Alfonz**: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení cíle, časového harmonogramu, delegování úkolů a odpovědností, faktory ovlivňující práci v týmu, pravidelnost vydávání

Vzdělávací obor (předmět): Anglický jazyk (1. a 2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák vnímá a postupně si osvojuje anglický jazyk jako prostředek k získávání a předávání informací, k vyjádření svých potřeb, prožitků a sdělování svých názorů i jako sjednocujícího činitele evropského a celosvětového společenství, v němž se odráží historický i kulturní vývoj národů
- žák chápe anglický jazyk jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání
- žák dokáže zformulovat své myšlenky do náležitého projevu ústního či písemného pochopitelného pro posluchače nebo čtenáře dle požadavků Společného evropského referenčního rámce pro jazyky /A 2/
- žák získá znalosti a dovednosti, které mu umožní správně vnímat jazyková sdělení, rozumět jim, vyjadřovat se vhodně a kultivovaně na požadované úrovni dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky /A 2/
- žák zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace v jazykově daném kulturním prostředí, získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti, rozvíjí pozitivní vztah k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- žák aplikuje informace získané z různých zdrojů
- žák poznává odlišnosti ve způsobu života lidí cizích zemí, jejich odlišné kulturní tradice, uvědomuje si nutnost porozumění a tolerance mezi národy
- vzdělávání v anglickém jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky

Úroveň A2: Žák - Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnáléhavějších potřeb.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk je zaměřen na rozvíjení receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností. Výuka anglického jazyka na 1. stupni je rozdělena do dvou období (1. - 3. ročník – první období, 4. a 5. ročník – druhé období). Začíná hodinovou týdenní dotací v 1. a 2. ročníku (motivační charakter výuky) a pokračuje ve třetím až pátém ročníku v rozsahu tří hodin týdně.

Žáci si osvojují slovní zásobu a význam slov v kontextu, základní gramatické struktury a typy vět, tvoření otázky a záporu. Žáci rozvíjí schopnost komunikovat v běžných každodenních situacích a napsat jednoduchá sdělení. Opírají se o tématické okruhy přiměřené jejich věku (škola, rodina, volný čas apod.)

Na 2. stupni výuka probíhá v 6., 7., 8., a 9. ročníku při dotaci 3 hodiny týdně, navazuje na témata a dovednosti získané na 1. stupni a nadále je rozvíjí a prohlubuje. Důraz je kladen především na rozvoj interaktivních řečových dovedností, kterým se podřizuje i výuka gramatické části předmětu.

Žáci pracují na projektech s cílem prohlubovat znalost cizího jazyka ve všech jeho aspektech. Seznamují se s realitami anglicky mluvících zemí, využívají anglického jazyka k získávání informací z různých zdrojů, účastní se konverzačních soutěží a zapojují se do celostátních i mezinárodních projektů. Při výuce se využívá široká nabídka výukových programů, žáci využívají angličtinu při práci s internetem.

Výuka probíhá v běžných třídách či multimediální učebně, žáci jsou rozděleni do skupin podle dosažené úrovně. Skupiny jsou prostupné, vyučující operativně řeší přestupy zaostávajících či naopak pokročilejších žáků do skupin dle jejich úrovně. Po přestupu žáka do pokročilejší skupiny vypracuje učitel plán učiva a termín, do kterého se žák látku doučí, aby se mohl zapojit do práce v nové skupině.

Doplňkovou součástí vzdělávání je týdenní intenzivní kurz anglického jazyka pro žáky 5. a 6. tříd a nabídka výukového a poznávacího zájezdu do Velké Británie pro žáky 8. a 9. tříd.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících I. stupně:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem na 1. st.
Počet hodin:	1	1	3	3	3	11
	z toho z disponibilní časové dotace:					2

Počet hodin týdně po ročnících II. stupně:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	3	3	3	3	12

Počet hodin týdně po ročnících (**z disponibilní časové dotace**) k posílení základní dotace pro výuku anglického jazyka (volba I):

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	1	1	1	1	4

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x	x	x	x	x
2.	x	x	x	x	x	
3.	x		x	x		x
4.			x	x	x	
5.	x	x	x	-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- motivuje žáky k pochopení důležitosti komunikovat v anglickém jazyce pro další studium a pozdější uplatnění se na pracovním trhu
- vede žáky k osvojování obecně užívaných jazykových termínů, znaků a symbolů
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- nabízí žákům vhodné způsoby a metody, které vedou k jejich samostatné práci a tvořivosti
- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, časopisy, tabule gramatických přehledů), audiovizuální a multimediální techniku
- vede žáky k samostatnému učení (práce s příručkami a slovníky, vyhledávání informací na internetu)
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací na základě jejich pochopení a k jejich využití v procesu učení i v praktickém životě
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb, vede žáky k posouzení vlastního pokroku

Kompetence k řešení problému

- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení problémových situací v cizojazyčném prostředí, vede je ke schopnosti opsat obsah myšlenky jinými slovy, chybí-li slovní zásoba
- vytváří žákům situace, ve kterých jsou nuceni řešit problémy s běžnou každodenní orientací v cizojazyčném prostředí (zeptat se na cestu, zatelefonovat, ...)
- vede žáky ke zbavení se ostychu komunikovat s cizími lidmi v cizím jazyce
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka/ žáků využívat vlastních zkušeností a názorů pro řešení problémů
- podněcuje žáky k prezentaci svých názorů prostřednictvím vlastních prací (pisemných i ústních, příspěvky do školního časopisu)
- učí žáka analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah
- ověřuje správnost řešení problémů a sleduje vlastní pokrok při jejich zdolávání

Kompetence komunikativní

- vede žáky k výstižnému formulování a souvislému vyjadřování svých myšlenek a názorů v ústním

i písemném projevu (rozhovor, reprodukce textu; e-mail, blahopřání, ...)

- vede žáky ke schopnosti naslouchat cizojazyčným promluvám druhých lidí, k jejich porozumění a adekvátní reakci na ně
- vede žáky k tomu, aby tolerovali názory ostatních, zapojovali se do diskuzí, obhajovali svůj názor a vhodně argumentovali
- vede žáky k porozumění různým typům textů a záznamů, běžně užívaných gest a zvuků (melodie hlasu, řeč těla, mimika, ...)
- nabádá žáky pohotově reagovat v běžných komunikačních situacích, využívat dovedností osvojených v anglickém jazyce k navázání kontaktu a spolupráce s cizinci
- směřuje žáka k využívání informačních technologií pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat podle pravidel ve dvojicích a ve skupinách
- vede žáky k respektování pravidel ve skupině, k vzájemnému respektu, který vede k ovlivnění kvality společné práce
- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování vůči sobě i ostatním, k vytváření příjemné atmosféry a dobrých vztahů mezi spolužáky
- učí žáky přispívat k debatě ve skupině pro výuku anglického jazyka
- vede žáky k tomu, aby čerpali poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a dělají
- dodává žákům sebedůvěru, podporuje jejich vlastní rozvoj
- uplatňuje individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence občanské

- motivuje žáky k respektování názorů a pohledů druhých lidí, které se liší od jejich vlastních, nabádá je k jejich zkoumání a posuzování
- buduje u žáků odmítavý postoj vůči násilí a hrubému zacházení, aby cítili povinnost postavit se za slabšího
- vede žáky k osvojení si pravidel slušného chování mezi lidmi, k respektování tradic a odlišností jiných národů
- vede žáky k zájmu o kulturní a historické památky anglicky mluvících zemí, jejich zvyky
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost, formuje jeho pracovní návyky (příprava na výuku, záznam slovní zásoby, shromažďování materiálů, práce se slovníkem, vyhledávání informací na počítači)
- vede žáky ke schopnosti účinně pracovat se studijními materiály a jazykovými příručkami, k využívání anglického jazyka k získávání informací z různých zdrojů
- vede žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci s výpočetní technikou
- motivuje žáky ke kvalitní přípravě na další vzdělávání a profesní zaměření

Průřezová témata

OSV - Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika, můj vztah k sobě samému; co o sobě vím a co ne; já jako zdroj informací o sobě; moje vztahy k druhým lidem

OSV - Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

OSV - Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (schopnost vidět věci jinak, vidět věci kolem sebe, pružnost nápadů, originalita, schopnost dotahovat nápady do reality)

OSV - Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině

OSV - Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov; cvičení pozorování a aktivního naslouchání; specifické komunikační dovednosti: monologické formy; dialog, vedení dialogu, typy dialogů; komunikace v různých situacích (představení se, informování, odmítání, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, kladení otázek, žádost, návrh, poskytování rad)

EGS - Evropa a svět nás zajímá - fakta a zkušenosti z Evropy; události mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; zvyky a tradice národů Evropy

EGS - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní sportovní setkávání; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

EGS – Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie (významné osobnosti); instituce Evropské unie a jejich fungování
MKV - Kulturní diference – respektování zvláštností různých etnik v místě školy
MKV - Etnický původ - informace o etnických skupinách žijících v evropské společnosti
MKV - Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje porozumění a celoživotního vzdělávání
ENV – Základní podmínky života - ovzduší, klimatické změny
ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – změny v krajině
ENV - Vztah člověka k prostředí - náš životní styl
MV - Fungování a vliv médií ve společnosti - vliv médií na kulturu, role filmu a televize v životě jednotlivce

Vzdělávací obor (předmět): Další cizí jazyk (Německý jazyk, Španělský jazyk, Francouzský jazyk, Ruský jazyk) – 2. stupeň

Další cizí jazyk je vymezen jako povinná součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Je vyučován v 7., 8. a 9. ročníků vždy v rozsahu 2 hodiny týdně. Na základě volby z nabídky dalšího cizího jazyka vytvářejí žáci skupiny napříč třídami ročníku, výuka všech čtyř cizích jazyků (německého, španělského, francouzského a ruského jazyka) probíhá současně.

Důraz při výuce je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Cílem je rovněž rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Hlavní cíle

- žák vnímá a postupně si osvojuje další cizí jazyk (německý, španělský, francouzský, ruský) jako prostředek k získávání a předávání informací, k vyjádření svých potřeb, prožitků a sdělování svých názorů i jako sjednocujícího činitele evropského a celosvětového společenství, v němž se odráží historický i kulturní vývoj národů
 - žák chápe cizí jazyk/y jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání
 - žák dokáže zformulovat své myšlenky do náležitého projevu ústního či písemného pochopitelného pro posluchače nebo čtenáře dle požadavků Společného evropského referenčního rámce pro jazyky /A 1/
 - žák získá znalosti a dovednosti, které mu umožní správně vnímat jazyková sdělení, rozumět jim, vyjadřovat se vhodně a kultivovaně na požadované úrovni dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky /A 1/
 - žák zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace v jazykově daném kulturním prostředí, získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti, rozvíjí pozitivní vztah k jazyku v rámci interkulturní komunikace
 - žák aplikuje informace získané z různých zdrojů
 - žák poznává odlišnosti ve způsobu života lidí cizích zemí, jejich odlišné kulturní tradice, uvědomuje si nutnost porozumění a tolerance mezi národy
 - vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A 1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky
- Úroveň A 1:** Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně, a je ochoten mu/jí pomoci.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Další cizí jazyk je zaměřen na rozvíjení receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností. Další cizí jazyk je ve skupinách daného ročníku vyučován na 2. stupni základní školy podle volby žáků (jejich zákonných zástupců) v sedmém až devátém ročníku při časové dotaci dvě hodiny týdně.

Žáci chápou a objevují skutečnosti, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Získávají jazykový základ a předpoklady pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování dalších cizích jazyků napomáhá žákům ke snižování jazykové bariery a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu. Žáci se učí správně číst, psát, vyslovovat, rozumět přečtenému a slyšenému textu, reagovat na otázky a stručně text reprodukovat, seznamují se s realitami zemí, jejichž jazyk se učí.

Výuka probíhá většinou ve třídách, někdy v multimediální učebně, kde se pracuje s dostupnými výukovými programy. V hodinách dalších cizích jazyků se využívají obrázkové materiály, zeměpisné mapy, zvukové nahrávky a cizojazyčné časopisy, žáci rovněž využívají znalost dalších cizích jazyků při vyhledávání informací na internetu.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících II. stupně:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	0	2	2	2	6

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x	x	x	x	x
2.	x	x	x	x	x	
3.	x		x	x		x
4.			x	x	x	
5.	x	x	x	-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- motivuje žáky k pochopení důležitosti komunikovat v cizím jazyce pro další studium a pozdější uplatnění se na pracovním trhu
- vede žáky k osvojování obecně užívaných jazykových termínů, znaků a symbolů
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- nabízí žákům vhodné způsoby a metody, které vedou k jejich samostatné práci a tvořivosti
- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, časopisy, tabule gramatických přehledů), audiovizuální a multimediální techniku
- vede žáky k samostatnému učení (práce s příručkami a slovníky, vyhledávání informací na internetu)
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací na základě jejich pochopení a k jejich využití v procesu učení i v praktickém životě
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb, vede žáky k posouzení vlastního pokroku

Kompetence k řešení problému

- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení problémových situací v cizojazyčném prostředí, vede je ke schopnosti opsat obsah myšlenky jinými slovy, chybí-li slovní zásoba
- vytváří žákům situace, ve kterých jsou nuceni řešit problémy s běžnou každodenní orientací v cizojazyčném prostředí (zeptat se na cestu, zatelefonovat, ...)
- vede žáky ke zbavení se ostychu komunikovat s cizími lidmi v cizím jazyce
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka/ žáků využívat vlastních zkušeností a názorů pro řešení problémů
- podněcuje žáky k prezentaci svých názorů prostřednictvím vlastních prací (písemných i ústních,

příspěvky do školního časopisu)

- učí žáka analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah
- ověřuje správnost řešení problémů a sleduje vlastní pokrok při jejich zdolávání

Kompetence komunikativní

- vede žáky k výstižnému formulování a souvislému vyjadřování svých myšlenek a názorů v ústním i písemném projevu (rozhovor, reprodukce textu; e-mail, blahopřání, ...)
- vede žáky ke schopnosti naslouchat cizojazyčným promluvám druhých lidí, k jejich porozumění a adekvátní reakci na ně
- vede žáky k tomu, aby tolerovali názory ostatních, zapojovali se do diskuzí, obhajovali svůj názor a vhodně argumentovali
- vede žáky k porozumění různým typům textů a záznamů, běžně užívaných gest a zvuků (melodie hlasu, řeč těla, mimika, ...)
- nabádá žáky pohotově reagovat v běžných komunikačních situacích, využívat dovedností osvojených v cizím jazyce k navázání kontaktu a spolupráce s cizinci
- směřuje žáka k využívání informačních technologií pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat podle pravidel ve dvojicích a ve skupinách
- vede žáky k respektování pravidel ve skupině, k vzájemnému respektu, který vede k ovlivnění kvality společné práce
- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování vůči sobě i ostatním, k vytváření příjemné atmosféry a dobrých vztahů mezi spolužáky
- učí žáky přispívat k debatě ve skupině pro výuku konkrétního dalšího cizího jazyka
- vede žáky k tomu, aby čerpali poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a dělají
- dodává žákům sebedůvěru, podporuje jejich vlastní rozvoj
- uplatňuje individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence občanské

- motivuje žáky k respektování názorů a pohledů druhých lidí, které se liší od jejich vlastních, nabádá je k jejich zkoumání a posuzování
- buduje u žáků odmítavý postoj vůči násilí a hrubému zacházení, aby cítili povinnost postavit se za slabšího
- vede žáky k osvojení si pravidel slušného chování mezi lidmi, k respektování tradic a odlišností jiných národů
- vede žáky k zájmu o kulturní a historické památky anglicky mluvících zemí, jejich zvyky
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost, formuje jeho pracovní návyky (příprava na výuku, záznam slovní zásoby, shromažďování materiálů, práce se slovníkem, vyhledávání informací na počítači)
- vede žáky ke schopnosti účinně pracovat se studijními materiály a jazykovými příručkami, k využívání cizího jazyka k získávání informací z různých zdrojů
- vede žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci s výpočetní technikou
- motivuje žáky ke kvalitní přípravě na další vzdělávání a profesní zaměření

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

český jazyk – srovnává stavbu českého jazyka a dalších cizích jazyků

dějepis – náhled do historie zemí, jejichž jazyk je vyučován

zeměpis – realie zemí, jejichž jazyk je vyučován

výchova k občanství – člověk a společnost, škola

výtvarná výchova – malířství

hudební výchova – hudba, písničky

informační a komunikační technologie – elektronická pošta, komunikace....

Průřezová témata

OSV - Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, co o sobě vím a co ne, moje vztahy k druhým lidem

OSV – Seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, organizace vlastního času, stanovení osobních cílů

OSV – Kreativita – rozvoj základních rysů kreativity (originality vyjádření)

OSV - Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině

OSV - Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, vztahy a naše skupina

OSV – Komunikace – řeč zvuků a slov, řeč předmětů, dovednosti pro verbální a neverbální sdělování: technika řeči, výraz řeči, cvičení pozorování a aktivního naslouchání, specifické komunikační dovednosti: monologické formy, dialog, vedení jednoduchého dialogu jeho pravidla a řízení; komunikace v různých situacích (informování, odmítnutí, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, poděkování, přání, vysvětlování, podřízení se), otevřená a pozitivní komunikace

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

VDO – Občanská společnost a škola – škola jako model partnerství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole

EGS - Evropa a svět nás zajímá -zážitky a zkušenosti z Evropy, místa, události, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; zvyky a tradice národů Evropy

EGS - Objevujeme Evropu a svět - evropské krajiny, cestování a mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách

EGS – Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie

MKV - Kulturní diference - respektování zvláštností různých etnik; základní problémy sociokulturních rozdílů

MKV - Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)

ENV - Základní podmínky života – ovzduší, klimatické změny

ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody a kulturních památek

ENV - Vztah člověka k prostředí - naše obec (příroda, kultura, ochrana, instituce)

MV – Stavba mediálního sdělení – stavba a uspořádání zpráv (příklady)

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor (předmět): Matematika (1. stupeň)

Hlavní cíle

- žák využívá matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- žák si rozvíjí paměť prostřednictvím numerických výpočtů
- žák užívá matematický jazyk a symboly k přesnému a stručnému vyjadřování a ke zdokonalování grafického projevu
- žák rozvíjí své kombinatorické a logické myšlení
- žák rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti, rozvíjí si systematickosti, vytrvalost, přesnost a sebekontrolu

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do čtyř složek: *Čísla a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy*. Ve výuce se obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* si žáci osvojují aritmetické operace. Číselné údaje získávají měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním.

V tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, vycházejících z běžných jevů reálného světa. Seznamují se s jejich reprezentacemi.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti, odlišnosti a vzájemnou polohu útvarů v rovině (prostoru), geometricky modelují reálné situace. Učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod, obsah a zdokonalují svůj grafický projev.

Součástí matematiky jsou ve druhém období i *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*. Žáci zde uplatňují logické myšlení a učí se řešit problémové situace a úlohy z běžného života.

Matematika je založena hlavně na aktivních činnostech, které posilují matematickou představivost. Rozvíjí vytrvalost a sebekontrolu. Žáci získávají vědomosti, které jim umožňují získávat matematickou gramotnost a logické myšlení.

Výuka probíhá většinou ve třídách.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem na 1. st.
Počet hodin:	4	5	5	5	5	24
	z toho z disponibilní časové dotace:					4

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.		x	x	x		x
2.	x	x	x	x		
3.	x	x				
4.	x	x				
5.	x			-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vede žáky k osvojení základních matematických pojmů
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- vybírá úlohy vedoucí k využívání vhodných způsobů, metod a strategií pro řešení úloh
- vede žáky k sebekontrolě

Kompetence k řešení problému

- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností
- podněcuje žáky k prezentaci svých názorů
- zadává problémové úlohy a situace z běžného života s různými možnostmi řešení
- vhodně klade otázky vedoucí k řešení problému
- zařazuje do výuky modelové příklady

Kompetence komunikativní

- vede žáky k tomu, aby tolerovali názory ostatních
- vyžaduje od žáků výstižné a přesné matematické vyjadřování a sdělování myšlenek v logickém sledu
- zapojuje žáky do diskuse a vede je k obhajobě svých argumentů, vysvětlení postupů a vyhledávání chyb
- řídí skupinovou práci

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat ve skupinách
- napomáhá k vytváření pravidel v týmu a jejich respektování
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování vůči sobě i ostatním
- dodává žákům sebedůvěru a nesráží jejich aktivitu
- uplatňuje individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost, vytrvalost a systematickosti
- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- provádí kontrolu samostatné práce žáka
- předkládá žákům názorné a rozmanité vyučovací pomůcky

Průřezová témata

OSV – Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů

Vzdělávací obor (předmět): Matematika (2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák využívá matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- žák rozvíjí paměť a logické myšlení
- žák se přesně a stručně matematicky vyjadřuje, užívá matematickou symboliku, provádí rozborů a zápisy při řešení úloh
- žáci spolupracují při řešení úloh z praktického života, teoretické výsledky porovnávají s praxí

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Matematika je vyučován od šestého do devátého ročníku; v 6. ročníku v týdenní hodinové dotaci 5 hodin, v 7., 8. a 9. ročníku v týdenní dotaci 4 hodiny. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách.

Vzdělávací obsah je rozdělen do okruhů:

číslo a proměnná:

žáci si osvojují aritmetické operace, algoritmy a spojují jednotlivé operace s reálnými situacemi

žáci získávají číselné údaje měřením, odhadem, výpočtem a zaokrouhlováním

závislosti, vztahy a práce s daty:

žáci rozpoznávají určité závislosti, analyzují je z tabulek, diagramů a grafů

žáci konstruují jednoduché závislosti i s využitím vhodného počítačového software

žáci směřují k pochopení pojmu funkce

geometrie v rovině a v prostoru:

žáci znázorňují a určují geometrické útvary

žáci hledají podobnosti a odlišnosti útvarů v reálných situacích

žáci měří délku, velikost úhlu a počítají obvody, obsahy, povrchy a objemy

žáci zdokonalují svůj grafický projev

nestandardní aplikační úlohy a problémy:

žáci řeší problémové situace a úlohy z běžného života

žáci třídí údaje a podmínky, analyzují problémové úlohy, provádějí situační náčrty
 Žáci se učí využívat kalkulátory, počítačový software, matematické tabulky a výukové programy.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	5	4	4	4	17
	z toho z disponibilní časové dotace:				2

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x	x		x	x
2.	x	x		x		
3.	x	x		x		
4.	x					
5.	x	x		-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- používá vhodné učební pomůcky (matematické tabulky, kalkulátory, nástěnné tabule, modely těles, audiovizuální a multimediální techniku)
- vede žáky k samostatnému učení
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb

Kompetence k řešení problému

- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolu
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností
- učí žáka analyzovat přečtené texty a posoudit jejich obsah

Kompetence komunikativní

- vede žáky k tomu, aby tolerovali názory ostatních
- vyžaduje od žáků výstižný, souvislý a kultivovaný projev
- zapojuje žáky do diskuse
- nabádá žáky pohotově reagovat
- směřuje žáka k využívání informačních technologií pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat ve skupinách
- napomáhá k vytváření pravidel v týmu a jejich respektování
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování vůči sobě i ostatním
- dodává žákům sebedůvěru a nesráží jejich aktivitu
- uplatňuje individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence občanské

- motivuje žáky k respektování názorů a pohledů, které se liší od jejich vlastních, nabádá k jejich zkoumání a posuzování
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost

Průřezová témata

OSV - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vzdělávací obor (předmět): Informační technologie (1. a 2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák pozná využití a úlohu moderních informačních a komunikačních technologií
- žák porozumí toku informací od jejich vzniku, uložení, přenos a zpracování až po praktické využití
- žák porovnává informace a poznatky z různých informačních zdrojů a tím ověřuje věrohodnost vyhledávaných informací
- žák využívá výpočetní techniku, aplikační i výukový software ke zvýšení své výukové činnosti a lepší organizace práce
- žák posoudí odpovědnost a etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu nebo v jiných médiích

Obsahové vymezení předmětu

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie aplikují žáci ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Tato vzdělávací oblast umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Na 1. stupni žák využívá výpočetní techniku při vyhledávání informací na portálech, v knihovnách a databázích. Komunikuje pomocí internetu (e-mail, komunikátor), pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.

Na 2. stupni žák ovládá práci s textovým a grafickým procesorem a tabulkovým kalkulátorem. Zpracovává a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě. Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví, používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.

Výuka probíhá v multimediální učebně.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících na I. stupni:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem na 1. st.
Počet hodin:	0	0	0	1	1	2
z toho z disponibilní časové dotace:						1

Počet hodin týdně po ročnících na II. stupni:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	1	1	0	0	2
z toho z disponibilní časové dotace:					1

Žáci se SVP v rámci jednoho ročníku si osvojují a prohlubují učivo v hodinách nad rámec běžné výuky pod odborným vedením vyučujících. Pracují s materiály doporučenými pedagogicko-psychologickými centry a speciálními pedagogy, se kterými je škola v kontaktu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x		x	x		
2.	x	x	x			
3.			x	x	x	x
4.			x			x
5.		x	x	-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- ukazuje mezipředmětové vazby s ostatními vyučovacími předměty a učí rozlišovat základní informace od vedlejších a zpracovávat informace na různých úrovních
- dbá na správné dodržování terminologie
- apeluje na využití nových poznatků v praxi
- prohlubuje u žáka vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé texty společenského a společenskovedního charakteru

Kompetence k řešení problému

- nechává žáky vysvětlovat získané informace ze svého pohledu, vést diskusi, vyvodit závěry
- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolu
- vytváří možnosti rozvíjení logického myšlení žáka, vede jej ke kritickému uvažování a srozumitelné a věcné argumentaci
- podněcuje žáky k prezentaci svých názorů prostřednictvím vlastních prací (písemných i ústních, tvorba vlastních webových stránek)
- učí žáka analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah

Kompetence komunikativní

- vede žáky k tomu, aby prezentovali vlastní názory před ostatními a tolerovali jejich názory
- vyžaduje od žáků využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů (časopis, webová stránka, prezentace)
- vyhledává a nabízí žákům informační a komunikační prostředky
- nabádá žáky pohotově reagovat v běžných komunikačních situacích
- směřuje žáka k využívání informačních technologií pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- dbá na pečlivé vypracování individuální i skupinové práce a dodržení termínu odevzdání
- napomáhá k vytváření pravidel v týmu a jejich respektování
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování vůči sobě i ostatním
- dodává žákům sebedůvěru a nesráží jejich aktivitu
- uplatňuje individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence občanské

- motivuje žáky k respektování názorů a pohledů, které se liší od jejich vlastních, nabádá k jejich zkoumání a posuzování
- snaží se žáky zapojit do kulturního a společenského dění ve škole, městě nebo regionu (soutěže z našeho regionu)
- buduje u žáků odmítavý postoj vůči násilí a hrubému zacházení, aby cítili povinnost postavit se za slabšího
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost (příprava na výuku, shromažďování materiálů)
- dohlíží na utváření správných pracovních návyků v samostatných i skupinových činnostech žáka
- dbá na dodržování bezpečnostních pravidel při práci s výpočetní technikou
- provádí kontrolu samostatné práce žáka
- vede žáky k využívání výukového software, kancelářského balíku, grafických programů

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační technologie aplikují žáci ve všech vzdělávacích oblastech a oborech celého základního vzdělávání.

Průřezová témata

OSV - Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

OSV – Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně. Moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí

OSV - Komunikace – efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci

OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika - vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování

MV - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory, ovlivňující média a působící na jejich chování.

MV - Tvorba mediálního sdělení - pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium, technologické možnosti a jejich omezení

MV - Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časového harmonogramu

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obory (předměty): Prvouka, Vlastivěda a Přírodověda

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu
- bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

V rámci vnitřní organizace výuky je vzdělávací oblast Člověk a jeho svět členěna do samostatných vzdělávacích oborů (předmětů): Prvouka (1. - 3. ročník), Vlastivěda a Přírodověda (4. a 5. ročník). Prvouce je věnována v 1. - 3. ročníku vždy 1 hodina týdně, Vlastivěda a Přírodověda jsou vyučovány ve 4. ročníku po 1,5 hodině týdně a v 5. ročníku po 2 hodinách týdně.

Hlavní cíle

- žák si postupně utvářejí ohleduplný vztah k přírodě a kulturním výtvorům, učí se je chránit
- žák poznává a uvědomuje si rozdíly mezi lidmi, učí se kulturnímu a tolerantnímu chování, uplatňuje pravidla soužití mezi lidmi
- žák se seznamuje se základními informacemi týkajícími se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, kultury, techniky, zdraví a bezpečí
- žák se učí časovému a místnímu propojování historických a zeměpisných informací
- žák si rozšiřuje slovní zásobu v osvojovaných tématech
- žák si upevňuje preventivní chování a jednání v situacích ohrožení zdraví

Obsahové vymezení předmětů

Tato vzdělávací oblast připravuje základy pro následnou výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda*, *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů **Prvouka**, **Vlastivěda** a **Přírodověda** je členěn do pěti tematických okruhů: *Místo, kde žijeme*, *Lidé kolem nás*, *Lidé a čas*, *Rozmanitost přírody*, *Člověk a jeho zdraví*. Očekávané výstupy vzdělávacího oboru **Prvouka** a **Vlastivěda** jsou realizovány prostřednictvím učiva tematických okruhů *Místo, kde žijeme*, *Lidé kolem nás*, *Lidé a čas*, očekávané výstupy vzdělávacího oboru **Přírodověda** prostřednictvím učiva tematických okruhů *Rozmanitost přírody* a *Člověk a jeho zdraví*.

Výuka probíhá ve třídách, ale také v multimediální učebně, kde se pracuje s výukovými programy a DVD záznamy. Na běžnou výuku navazují různé akce – návštěvy vlastivědných ústavů, exkurze, projekty....

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na praktické poznávání a tvorbu přímých zkušeností žáků, například v dopravní výchově.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Vychází se od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy. Poznávají rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby, jak se vyvíjí od narození do dospělosti. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života, důležitost zdraví v životě člověka. Získávají poučení

o poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacích oborech **Prvouka, Vlastivěda a Přírodověda** získávají žáci především tím, že pozorují přírodu, názorné pomůcky a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Časové a organizační vymezení předmětů

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník/počet hodin:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem na 1. st.
Prvouka	2	2	2	0	0	6
Vlastivěda	0	0	0	1,5	2	3,5
Přírodověda	0	0	0	1,5	2	3,5
z toho z disponibilní časové dotace:						1

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.		x	x	x	x	x
2.	x	x	x	x	x	x
3.	x		x	x	x	
4.	x	x	x	x	x	
5.				-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení:

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací a užívání správné terminologie
- vede žáka k hledání vztahů mezi minulými a současnými událostmi
- prohlubuje u žáka vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé texty společenského a společenskovedního charakteru, kulturní památky a výstavy
- navozuje poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných souvislostech
- ukazuje a aktivně podporuje práci s literaturou, internetem a dalšími informacemi při vyhledávání nových informací, jejich třídění, propojování a hledání vzájemných souvislostí mezi novými a dříve získanými poznatky

Kompetence k řešení problémů

- umožňuje žákům vytvářet hypotézy, pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit si výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi
- vytváří pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné prakticky problémy řešit
- dokonale s žáky rozebírá problémy, navrhuje různá řešení, chování při mimořádných událostech a rozhodování a jednání v situacích ohrožujících zdraví a bezpečnost
- vytváří možnosti rozvíjení logického myšlení žáka, vede jej ke kritickému uvažování a srozumitelné a věcné argumentaci

Kompetence komunikativní

- umožňuje žákům prezentovat vlastní názory před ostatními
- žáci mají možnost samostatné ústní i písemné prezentace (samostatné práce, projekty, referáty, řízené diskuse, komunitní kruh)
- dbá na rozvoj slovní zásoby žáků, vede k vyšší kultuře vyjadřování
- vede žáky k tomu, aby tolerovali názory ostatních

Kompetence sociální a personální

- na tvorbě pravidel ve třídách se podílejí všichni žáci
- důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování

- zařazuje do výuky práci v týmu, zdůrazňuje pravidla kvalitní spolupráce a vzájemné pomoci
- poskytuje žákům možnost projevit své pocity a nálady
- vede žáky k ohleduplnosti a uznání práce a názorů druhých, k poskytnutí vzájemné rady a pomoci

Kompetence občanské

- zadává žákům konkrétní příklady z běžného života
- při výuce dohlíží na dodržování pravidel slušného chování
- motivuje žáky k ochraně zdraví a životního prostředí
- vede žáky k respektu k našim kulturním tradicím a historickému dědictví
- seznamuje žáky s jejich právy a povinnostmi

Kompetence pracovní

- v hodinách dohlíží na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel
- vede žáky k rozplánování zadaného úkolu a průběžně kontroluje výsledky práce
- učí žáky pracovat s modely, mapami a dalšími vyučovacími pomůckami, včetně výpočetní techniky

Průřezová témata

OSV - Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování

OSV – Sebepoznání a sebepojetí - moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí

OSV - Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení

OSV – Psychohygienu – dobrý vztah k sobě samému, dovednosti zvládnání stresových situací, hledání pomoci při potížích

OSV – Kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích

OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – rozhodování z hlediska různých typů problémů

OSV - Poznávání lidí - odlišnosti

OSV - Mezilidské vztahy – podpora, pomoc

OSV – Komunikace - komunikace v různých situacích (řešení konfliktů), efektivní strategie: obrana proti agresi a manipulaci

OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika – postoje, hodnoty a jejich projevy v chování lidí, kvality typu odpovědnost, respektování se

VDO - Občanská společnost a škola – demokratické vztahy ve škole, žákovská samospráva

VDO – Formy participace občanů v politickém životě – obec jako základní jednotka samosprávy státu

VDO - Občan, občanská společnost a stát – občan a jeho práva a povinnosti, základní principy a hodnoty demokratického politického systému

VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – principy demokracie

EGS - Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě

EGS – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa, evropské krajiny

MKV – Kulturní diference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako součást etnika

MKV - Lidské vztahy – právo všech žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi

MKV - Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur

MKV – Princip sociálního smíru a solidarity – přispění jedince k odstranění diskriminace

ENV – Ekosystémy – změny okolní krajiny vlivem člověka, moře (význam pro biosféru), tropický prales (porovnání, druhová rozmanitost),

ENV - Základní podmínky života – ohrožení půdy, rekultivace, ochrana biologických druhů (důvody a způsoby ochrany jednotlivých druhů)

ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – význam ochrany přírody a kulturních památek (příklady z okolí)

ENV - Vztah člověka k prostředí - příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci, náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady)

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje v oborech Dějepis a Výchova k občanství.

Vzdělávací obor (předmět): Dějepis (2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák si postupně osvojuje hlavní historické pojmy, orientuje se v historickém čase a rozlišuje mýty a skutečnosti
- žák odhaluje kořeny společenských jevů, dějů a změn a promýšlí jejich souvislosti
- žák se orientuje v národních i světových dějinách a řadí události do chronologické následnosti
- žák se orientuje v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě a rozvíjí zájem o veřejné záležitosti
- žák získává úctu k vlastnímu národu a jeho kulturnímu dědictví, ale zároveň respektuje historii a kulturu jiných národů a etnik

Obsahové vymezení předmětu

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období vývoje lidstva a našeho národa. Žáci se seznamují s významnými historickými událostmi a osobnostmi. Výběr učiva vychází z chronologického pojetí, které je funkčně kombinováno s tematickým. Žáci poznávají dějiny národní v souvislosti se světovými.

Žáci získávají informace z výkladu učitele, pracují s učebnicemi, atlasy, historickými mapami, odbornou literaturou, encyklopediemi. Běžně probíhá výuka v kmenových třídách, je však možné pracovat i v učebně dějepisu, či multimediální učebně, kde žáci využívají k výuce internet, DVD, video.

Žáci historické údaje nejen přijímají, ale v rámci samostatné, skupinové nebo domácí práce informace vyhledávají, třídí, uspořádávají, zaujímají k nim stanovisko a předávají je druhým.

Historické vědomí žáků formují i informace získané mimo školu, například v muzeích, galeriích, archivech či na exkurzích.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	2	2	2	2	8
	z toho z disponibilní časové dotace:				1

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x	x	x	x	
2.	x			x		x
3.	x					x
4.			x	x	x	
5.		x	x	-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- používá vhodné učební pomůcky (učebnice, atlasy, mapy, encyklopedie), audiovizuální a multimediální techniku
- rozvíjí zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- vede žáky k samostatnému učení (práce s rozmanitými informačními zdroji)
- vede nadané žáky k zájmu o účast na dějepisných olympiádách

Kompetence k řešení problémů

- dokonale s žáky rozebere daný problém, posoudí jej ze všech možných úhlů, navrhuje různá řešení
- poskytne žákům prostor pro vytvoření vlastního názoru při zkoumání historických jevů, událostí a osobností
- vede s žáky diskusi a vyvozuje závěry, které se týkají odkazu historické události pro přítomnost a budoucnost
- rozvíjí žákovu logické myšlení a vede žáka ke kritickému uvažování k srozumitelné a věcné argumentaci

Kompetence komunikativní

- vede žáky k vyjádření vlastního názoru
- při práci vede žáky k dotazování se na nejasnosti a ke komunikaci se spolužáky
- vyžaduje od žáků výstižný, souvislý a kultivovaný projev týkající se historických událostí
- vyžaduje používání správných historických termínů

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat ve dvojicích nebo ve skupinách
- dbá na vytvoření skupin stejné úrovně a střídání rolí ve skupinách
- dává žákům možnost diskutovat při řešení úkolů, vzájemně si oponovat, ale zároveň tolerovat názory druhých
- za dobrou práci žáky dostatečně chválí

Kompetence občanské

- rozvíjí žákovu orientaci v historických, etických, politických, právních a ekonomických faktech tvořících rámec každodenního života
- rozvíjí schopnost žáka posuzovat události v mezinárodních a globálních souvislostech
- vede žáka k úctě k vlastnímu národu, ale i k jiným národům a etnikům
- rozvíjí u žáka důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti

Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost, vyžaduje pravidelnou přípravu na hodiny
- podporuje tvořivou činnost žáků
- provádí kontrolu samostatné činnosti žáka
- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

přírodopis - základní vývojové stupně fylogeneze člověka

Průřezová témata

VDO – Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti

VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury, principy demokracie, základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka)

EGS – Objevujeme Evropu a svět – Evropa a svět

EGS - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie

MKV – Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj)

Vzdělávací obor (předmět): Výchova k občanství (2. stupeň)

Hlavní cíle:

- žák poznává sám sebe i osobnost druhých lidí, pochopí své i jejich jednání
- žák se postupně začleňuje do sociálních vztahů a vazeb, rozvíjí svou finanční gramotnost
- žák se seznamuje se vztahy v rodině a v nejbližším okolí, postupně chápe i širší hospodářské, politické, sociální a kulturní vazby, například v obci, v regionu, v kraji a nakonec i ve státě
- žák respektuje a uplatňuje mravní principy a základy společenského chování
- žák zkoumá své možnosti z hlediska zapojení do občanského života, rozvíjí své právní i občanské

vědomí

- žák si osvojuje pravidla chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech
- žák vyjadřuje, obhajuje a koriguje své názory a postoje.

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Výchova k občanství navazuje na učivo 1. stupně (vlastivěda, prvouka), směřuje k postupnému formování a rozvíjení osobnostního a občanského profilu žáků.

Výuka probíhá většinou ve třídách, někdy v multimediální učebně kvůli vyhledávání informací na internetu. Občas jsou využívány video či DVD záznamy.

Žáci se orientují ve významných okolnostech společenského života a seznamují se s postavením jednotlivců ve společenských vztazích i s činností armády. Žáci si v hodinách upevňují svou pozitivní hodnotovou orientaci a žádoucí modelové chování. Žáci si utváří ucelenou představu o právních i mravních předpokladech lidského soužití, orientují se v základních právních otázkách i v otázkách zdravého životního stylu. Žáci se seznamují s hospodářským životem a rozvíjí svou orientaci ve světě financí. Žáci poznají základní životní hodnoty a rozmanité životní situace, vyjadřují, obhajují a korigují své názory.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	1	1	1	1	4

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.		x	x	x	x	x
2.	x		x	x	x	
3.	x			x	x	x
4.		x	x	x	x	x
5.	x	x	x	-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- využívá sebekontrolu a sebehodnocení žáků
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- operuje s běžně užívanými termíny, znaky a symboly
- vede k poznání smyslu a cíle učení

Kompetence k řešení problému

- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolů
- vede žáky k aplikaci poznatků do praxe, k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- volí vhodná témata k prezentaci a obhajobě názorů žáků
- učí žáka analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah

Kompetence komunikativní

- vede žáky k toleranci názorů ostatních
- nabádá žáky, aby byli schopni svůj názor sdělit, obhájit a popřípadě korigovat
- umožňuje žákům porozumět různým typům textů a záznamů
- zapojuje všechny žáky do debaty a do diskuse, nabádá je, jak mají reagovat v běžných komunikačních situacích
- směřuje žáka k využívání informačních technologií v komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- umožňuje žákům pracovat ve skupině a pozitivně ovlivňuje kvalitu práce žáků

- dodává žákům sebedůvěru a nesráží jejich aktivitu
- podporuje diskusi a debatu ve třídě
- uplatňuje aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu

Kompetence občanské

- vede žáky k toleranci ostatních lidí, jejich chování a jednání
- uvádí základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- vede žáky ke zodpovědnosti za své chování a jednání
- zapojuje žáky do kulturního a sportovního života obce (regionu, kraje,...)
- napomáhá žákům při orientaci v aktuálním dění v ČR, EU, NATO
- vede žáky k uvědomělému postoji vůči přírodnímu a kulturnímu bohatství
- buduje u žáků odmítavý postoj vůči násilí
- respektuje zvláštnosti žáků

Kompetence pracovní

- volí spolu se žáky vhodné postupy při práci
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost
- kontroluje samostatnou i skupinovou práci žáků
- předkládá žákům rozmanité pomůcky

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

český jazyk – básně, texty, s důrazem na porozumění textu, encyklopedie

dějepis – historická období a jejich srovnání, umělecké styly, významná data naší i světové historie

zeměpis – Země, vesmír, Česká republika – významná místa, trasy

přírodopis – vznik a vývoj člověka...

výtvarná výchova – umělecké styly, umění, písmo...

hudební výchova – lidová slovesnost, práce s hlasem

Průřezová témata

OSV – Rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium

OSV – Sebepoznání a sebepečení – moje tělo, moje psychika, jak se promítá mé já v mém chování, moje vztahy k druhým lidem

OSV – Psychohygiéna – sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích

OSV – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině /třídě

OSV - Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, lidská práva jako regulativ vztahů

OSV – Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)

VDO – Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického občanství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, způsoby uplatnění demokratických principů v životě školy - význam aktivního zapojení žáků do žákovské/třídní samosprávy; formy participace žáků na životě místní komunity, spolupráce školy s orgány a institucemi v obci

VDO – Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (práva a povinnosti občana, schopnost aktivně je uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se v zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

VDO - Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

EGS – Evropa a svět nás zajímá – zkušenosti z Evropy a světa, místa události a artefakty v ČR mající vztah k Evropě a světu, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy

EGS – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa, Evropa a svět, státní a evropské symboly, Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

EGS - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, evropská integrace, instituce Evropské unie a jejich fungování, čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvní k řešení problémů dětí a mládeže

MKV – Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; poznávání vlastního kulturního zakotvení, člověk jako součást etnika; respektování zvláštností různých etnik (cizinci žijící v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě

MKV - Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost vžít se role druhého

MKV – Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa

MKV – Multikulturalita - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem

MKV – Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvní každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; základní dokumenty v otázce lidských práv; podíl na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin

ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, právní řešení u nás v EU a ve světě, zásada předběžné opatrnosti)

ENV - Vztah člověka k prostředí – náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální /lokální/ ekologický problém (příklad, příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivu prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace, principy udržitelného rozvoje, příklady uplatňování ve světě, u nás)

MV – Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (volební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích oborech Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis. Hodinová dotace (včetně využití disponibilní časové dotace) je rozdělena mezi jednotlivé vzdělávací obory takto:

Ročník/počet hodin:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Fyzika	2	2	2	2	8
Chemie	0	0	2	2	4
Přírodopis	2	2	2	1	7
Zeměpis	2	2	2	2	8
				Celkem vyučovaných hodin:	27
				z toho z disponibilní dotace:	6

Vzdělávací obor (předmět): Fyzika (2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák je veden ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím pozorování a experimentů
- žák se učí využívat známých vztahů mezi fyzikálními veličinami a jednotkami
- žák si osvojuje základní dovednosti při experimentování
- žák zaznamenává výsledky svých pozorování a svých pokusů

Obsahové vymezení předmětu

Výuka probíhá ve třídě i v odborné učebně fyziky a chemie, využívají se videonahrávky, dataprojektor, žáci zaznamenávají své poznatky do pracovních listů. Žáci získávají poznatky o skutečnosti kolem nás, pozorují a vysvětlují jevy a praktické problémy, včetně možných ohrožení plynoucích z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Své poznatky ověřují a vyvozují názory.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	2	2	2	2	8

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x	x	x		x
2.	x				x	x
3.	x	x	x	x		
4.						
5.	x	x		-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie učení
- vede k vyhledávání a třídění informací
- operuje s běžně užívanými termíny, znaky a symboly
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků

Kompetence k řešení problému

- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolů
- vede k samostatnému řešení problému a užívání logických a matematických postupů
- hodnotí výsledky práce žáků

Kompetence komunikativní

- umožňuje žákům porozumět různým typům textů a záznamů
- vede ke kultivovanému způsobu písemného i ústního projevu
- zapojuje žáky do diskuse

Kompetence sociální a personální

- zapojuje žáky do skupinové práce
- vytváří pravidla práce v týmu
- respektuje názory jedince i celé třídy, dovede je korigovat

Kompetence občanské

- je si vědom svých práv i povinností
- vede k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony
- klade otázky o příčinách a průběhu různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, života, životního prostředí a majetku

Kompetence pracovní

- nabádá žáky k bezpečnému a účinnému používání pomůcek a přístrojů
- pomáhá s adaptací žáků na nové nebo změněné pracovní podmínky
- dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při práci s různými učitelskými pomůckami

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

matematika – převádění jednotek, úprava vzorců, řešení jednoduchých rovnic, geometrie, logika

český jazyk – texty s důrazem na porozumění, odborné texty, přejatá a cizí slova, zkratky a značky, úvaha

dějepis – osobnosti

zeměpis – magnetické pole Země, vesmír, ...

přírodopis – funkce lidského ucha a oka (akustika, optika), ohrožení plynoucí z přírodních procesů a zásahu člověka do přírody

výtvarná výchova – úprava zápisu fyzikálních úloh, schematické náčrty

Průřezová témata

OSV - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, řešení problémů

OSV - Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – odpovědnost, spolehlivost

ENV - Základní podmínky života – ovzduší, energie, využívání energie

ENV - Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví

Vzdělávací obor (předmět): Chemie (2. stupeň)

Hlavní cíle:

- žák získá základní poznatky z různých oborů chemie a pochopí chemii jako nedílnou součást přírody a lidského společenství
- žák si osvojí dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů
- žák získá informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami a je veden k ochraně přírody a vlastního zdraví, životního prostředí a majetku
- žák se seznámí s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti
- pochopí důležitost udržování rovnováhy lidské činnosti a zásahů člověka do přírody

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obor Chemie přispívá k uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci se učí rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka je většinou realizována v odborné učebně fyziky – chemie. Zde probíhají i laboratorní práce. Některé vyučovací hodiny probíhají v kmenových třídách.

Nejčastějšími metodami a formami práce je výuka založená na experimentální činnosti. V rámci laboratorních prací žáci pracují v malých skupinkách či samostatně. Dle náročnosti jsou žáci při některých laboratorních úlohách děleni do dvou skupin. V průběhu laboratorních prací jsou žáci vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Z důvodu bezpečnosti převažují demonstrační pokusy. V hodinách jsou využívány dostupné výukové programy.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	0	0	2	2	4

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x		x	x		x
2.	x	x	x			x
3.	x	x	x	x	x	x
4.	x	x	x			
5.	x	x		-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- používá vhodné pomůcky a multimediální techniku
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- předkládá problémové situace souvisejících s daným učivem
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžného života, k vysvětlení jejich chemické podstaty

Kompetence komunikativní

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek, k přesnému vyjadřování
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem naslouchat a komunikovat
- zapojuje žáky do diskuse

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- napomáhá k vytváření pravidel v týmu a jejich respektování
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, pomůcek a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví ostatních a ochrany životního prostředí

- využívá své znalosti a dovednosti pro vlastní rozvoj a přípravu na budoucnost

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

přírodopis – přírodní látky, fotosyntéza, voda, ekologické problémy

fyzika – vlastnosti látek (hustota, skupenství), stavba atomu

matematika – výpočet trojčlenkou, převádění jednotek

zeměpis – atmosféra, hydrosféra, zdroje energie, ekologické problémy

výchova ke zdraví – mimořádné situace, složení stravy, ochrana zdraví, života a životního prostředí

dějepis – historie objevů prvků, slavní chemikové

občanská výchova – globální problémy

Průřezová témata

OSV – Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika - dovednost rozhodování, pomáhající a prosociální chování;

dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne

ENV – Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, ochrana její čistoty, způsoby řešení), ovzduší, přírodní zdroje

ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - odpady a hospodaření s odpady

ENV – Vztah člověka k prostředí - aktuální ekologické problémy (příklad problému, jeho příčina a důsledky, způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor), prostředí a zdraví

Vzdělávací obor (předmět): Přírodopis (2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání i různých metod racionálního uvažování
- žák si klade otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, hledá na ně adekvátní odpovědi, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů
- žák se zapojuje do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům
- žák hledá souvislosti mezi činnostmi lidí a zásahy člověka do přírody, stavem přírodního a životního prostředí

Obsahové vymezení předmětu

Výuka probíhá v učebně přírodopisu, některá praktická cvičení v blízkém okolí školy (přírodopisné vycházky). Žáci se snaží porozumět zákonitostem přírodních procesů, uvědomují si užitečnost přírodovědných poznatků, aplikují je v praktickém životě.

Při studiu přírody si žáci rozvíjí soustavně svoje dovednosti, vytváří a ověřují svoje hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzují výsledky tohoto měření a vyvozují závěry.

Učí se zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, odhalují příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů. Kladou si otázky o příčinách a průběhu různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, života, životního prostředí a majetku.

Žáci uvědoměle využívají své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	2	2	2	1	7

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x				x
2.	x	x	x		x	x
3.	x	x	x	x	x	
4.	x					
5.		x	x	-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vede žáky k osvojování základních biologických pojmů
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- používá vhodné učební pomůcky (lupa, mikroskop, encyklopedie, literatura, přírodniny, modely, nástěnné obrazy), audiovizuální a multimediální techniku
- vede k samostatnému učení (práce s klíčem, lupou, mikroskopem)

Kompetence k řešení problému

- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolu
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností
- podněcuje žáky k prezentaci svých názorů prostřednictvím vlastních prací (projekty, referáty, prezentace)
- učí žáka analyzovat přečtené texty a posoudit jejich obsah

Kompetence komunikativní

- vede žáky k tomu, aby tolerovali názory ostatních
- vyžaduje od žáků výstižný a kultivovaný projev
- zapojuje žáky do diskuse
- nabádá žáky k vyjádření vlastního názoru
- směřuje žáky k využívání informačních technologií pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat ve skupinách
- napomáhá k vytváření pravidel v týmu a jejich respektování
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování vůči sobě i ostatním
- dodává žákům sebedůvěru a nesráží jejich aktivitu
- uplatňuje individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence občanské

- motivuje žáky k respektování názorů a pohledů, které se liší od jejich vlastních, nabádá k jejich zkoumání a posuzování
- snaží se žáky zapojit do aktivit spojených s ochranou přírody
- klade otázky o příčinách a průběhu různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, života, životního prostředí a majetku
- buduje u žáků odmítavý postoj vůči násilí a hrubému zacházení, aby cítili povinnost postavit se za slabšího
- respektuje zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost (příprava na výuku, shromažďování materiálů)
- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- dbá na dodržování bezpečnostních pravidel při práci s laboratorní a výpočetní technikou
- provádí kontrolu samostatné práce žáka
- předkládá žákům názorné a rozmanité vyučovací pomůcky

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

dějepis – fylogeneze člověka

zeměpis – sféry Země, vnitřní a vnější geologičtí činitelé, půdy...

chemie – fotosyntéza, dýchání, lidská činnost a zásahy člověka do přírody

Průřezová témata

MKV - Etnický původ - odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost

ENV – Ekosystémy - les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa; pole (význam, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí), vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii), moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého), tropický deštný les (druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás), lidské sídlo (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky)

ENV - Základní podmínky života - voda (vztahy vlastností vody a života), ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší, klimatické změny, čistota ovzduší u nás), ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ochrana ve světě a u nás)

ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – dlouhodobé programy a akce zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti – Den Země)

Vzdělávací obor (předmět): Zeměpis (2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák postupně porozumí zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomí užitečnost přírodovědných poznatků pro praktický život
- žák se postupně orientuje v geografickém prostředí, získá znalosti o hlavních geografických objektech, jevech a pojmech
- žák získává a rozvíjí dovednost pracovat se zdroji geografických informací a posuzovat důležitost, spolehlivost a správnost získaných přírodovědných dat
- žák dokáže respektovat přírodní hodnoty, lidské výtvořky a podporuje ochranu životního prostředí
- žák se seznámí s nebezpečím plynoucím z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět. Výuka probíhá v odborné zeměpisné učebně, která je vybavena potřebnými nástěnnými mapami, atlasy a interaktivní tabulí s dataprojektorem.

Žáci se učí postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

V 6.ročníku se žáci seznamují s planetou Země, vesmírem, sluneční soustavou a ve druhém pololetí s krajinnou sférou a hospodářským zeměpisem světa (Afrika). V 7. ročníku žáci získávají znalosti o regionálním zeměpisem Austrálie, Oceánie, Ameriky, Asie a Antarktidy. V 8. ročníku se žáci seznamují s regionálním zeměpisem Evropy a v 9. ročníku s Českou republikou a s místní krajinou. Nedílnou součástí výuky je zeměpisné exkurze – Jesenický okruh.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	2	2	2	2	8

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.		x	x	x		x
2.	x	x			x	
3.	x		x	x	x	
4.			x			
5.				-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vede žáky k samostatné práci, vyhledávání a třídění informací, jejich propojení a systematizaci a využití v praktickém životě
- seznamuje žáky s obecně užívanými geografickými termíny, znaky a symboly a vede k utváření komplexního pohledu
- umožňuje práci s odbornou literaturou a internetem, praktickou činnost v hodinách i při terénním vyučování (zeměpisné vycházky)
- používá vhodné učební pomůcky (různé druhy map a plánů, atlasy, nástěnné mapy, globusy, buzoly, tabulky, dataprojektor)

Kompetence k řešení problému

- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolu
- zadává úkoly, při kterých žáci využívají informací v knižní i elektronické podobě
- podněcuje žáky k řešení problému a užití vlastního úsudku a zkušenosti
- vede žáky k ověřování správnosti svých výsledků

Kompetence komunikativní

- vyžaduje od žáků souvislý, výstižný a logický projev
- navozuje v hodinách diskuze na probírané téma, do diskuze se snaží zapojit všechny žáky
- učí žáky používat odbornou terminologii v zeměpise i v každodenním životě

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, ve kterých mohou žáci spolupracovat ve skupinách
- vede žáky k vzájemné spolupráci a respektování názorů druhých

Kompetence občanské

- vede žáky k pochopení a užívání základní práv a povinností každého z nás ve škole i mimo ni
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka
- při výuce dohlíží na dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení základních ekologických souvislostí, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- klade otázky o příčinách a průběhu různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, života, životního prostředí a majetku

Kompetence pracovní

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování
- provádí kontrolu samostatné práce žáka
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost
- učí žáky pracovat s modely, mapami a dalšími vyučovacími pomůckami

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty:

informační technologie – práce s elektronickou poštou, vyhledávání informací a dat

matematika – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, průměrné hodnoty

český jazyk – četba, významné osobnosti

dějepis – objevné cesty, dobývání pólů, vznik a vývoj počtu států, nejstarší civilizace, vznik prvních měst, průmyslová revoluce, vývoj dopravy, význam objevných plaveb

výchova k občanství – lidská práva, šetření surovinami, význam vzdělání pro člověka, zdravý životní styl, státní zřízení, forma vlády, principy demokracie, náboženství, národy, jazyky, písmo, národnostní menšiny,

příčiny válek

chemie – značky některých nerostů, chemizace v zemědělství, chemický průmysl, petrochemie

fyzika – parní stroj, typy elektráren, atmosférické prvky, převádění jednotek – měřítko mapy

přírodopis - vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života, důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů včetně geologického oběhu hornin, důsledky oběhu vody na Zemi, význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě, význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Průřezová témata

OSV – Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

OSV - Kreativita – cvičení pružnosti nápadů, originality

OSV - Komunikace – neverbální sdělování (jazyk mapy, znaky)

OSV - Kooperace a kompetice – vedení a organizování práce skupiny

OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů

VDO – Občan, občanská společnost a stát – příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů

VDO - Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy, obec jako základní jednotka samosprávy státu

VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie

EGS – Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé v Evropě, tradice národů Evropy

EGS - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět

EGS - Jsme Evropané – evropská integrace, instituce Evropské unie a jejich fungování, mezinárodní organizace

MKV – Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování

ENV – Ekosystémy – les (produkční a mimoprodukční významy lesa), pole (změny okolní krajiny vlivem člověka), vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím), tropický deštný les (ohrožování, globální význam a význam pro nás), lidské sídlo, město, vesnice (jeho funkce a vztahy k okolí), kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

ENV - Základní podmínky života – voda (význam vody pro lidské aktivity, pitná voda ve světě a u nás), ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás), půda (zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině), energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky), přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpitelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí (význam a vývoj dopravy, její vlivy na životní prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv práva a ekonomiky na vztahy průmyslu k životnímu prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti), odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny), ochrana přírody a kulturních památek u nás (význam ochrany přírody a kulturních památek, zásada předběžné opatřnosti), změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)

ENV - Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství), příroda a kultura obce a její ochrana (zajišťování ochrany životního prostředí v obci), prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě a u nás)

MV– Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (sestavování příspěvků podle kritérií)

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje v oborech Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Vzdělávací obor (předmět): Hudební výchova (1. stupeň)

Hlavní cíle

- žák postupně proniká do podstaty hudby a základů hudební teorie
- žák vnímá hudbu prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových aktivit
- žák chápe hudební jazyk jako specifickou formu komunikace
- žák získává orientaci ve spektru hudebních stylů a žánrů současnosti i minulosti

Obsahové vymezení předmětu

Hudební výchova vede žáka k porozumění hudbě a hudebnímu umění prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Činnosti se vzájemně propojují, ovlivňují a vedou žáka k rozvoji hudebnosti.

Vyučování probíhá zpravidla v učebně hudební výchovy, kde se využívá hudebních nástrojů, multimediálních zařízení a pomůcek určených pro hudební výchovu, a ve třídách.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu. Je nutno dbát na individuální zvláštnosti dětského hlasu, zpěv by se měl stát přirozenou potřebou dětí pro vyjádření pohody a radosti.

V instrumentálních činnostech je základem hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby všech žánrových, stylových i funkčních podob, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem na 1. st.
Počet hodin:	1	1	1	1	1	5

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x	x	x	x	x
2.	x	x	x	x		x
3.	x	x	x	x		x
4.	x			x	x	
5.	x	x	x	-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vybírá vhodné písně, poslechové skladby, doprovodné rytmické nástroje, melodie k pohybovému vyjadřování vzhledem k individuálním a věkovým zvláštnostem žáků
- nabádá žáky propojit získané znalosti do souvislostí

- vede žáky k osvojování obecně užívaných hudebních termínů
- rozvíjí tvořivost žáků aktivním osvojováním různých hudebních technik
- vede žáky k pochopení umění

Kompetence k řešení problémů

- zadává úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností
- vede žáky k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti
- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolu
- učí žáka kriticky posoudit umělecká díla i vlastní tvorbu a obhájit své názory

Kompetence komunikativní

- podněcuje žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory na různé hudební styly, žánry, interpretace
- klade žákům cílené otázky a nabádá je k tvorbě odpovědí
- vede žáky k tomu, aby respektovali názory jiných
- vede žáky k porozumění textům
- učí žáka chápat hudbu jako specifickou formu komunikace

Kompetence sociální a personální

- předkládá tvořivé hry, scénky, úkoly, při kterých žáci mohou pracovat ve skupinách
- vyžaduje při práci v týmu ohleduplnost a úctu jeden ke druhému
- nabádá žáky k objektivnímu zhodnocení svojí práce i práce ostatních a učí je přijímat pochvalu i kritiku
- dodává žákům prostor pro jejich osobité hudební projevy

Kompetence občanské

- snaží se u žáka nejen o uvědomování si sebe samého, ale zároveň posiluje jeho respekt ke druhým lidem
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka
- podněcuje žáky k návštěvě koncertů a kulturních akcí
- buduje u žáků vztah k našim kulturním tradicím

Kompetence pracovní

- umožňuje žákům používat jednoduché hudební nástroje
- dbá na dodržování bezpečnostních pravidel při práci s hudebními nástroji
- napomáhá žákům vytvářet si pozitivní vztah k hudebním činnostem
- podporuje u žáků jejich vlastní tvořivost
- provádí kontrolu samotné práce žáka

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

vlastivěda – kulturní památky, rodiště významných hudebních skladatelů, historická období (slohy)

český jazyk – artikulační cvičení (jazykolamy), lidová slovesnost,...

tělesná výchova – pohybové činnosti

prvouka – lidé, zvířata, květiny

matematika – počítání (dob, taktů, ...)

výtvarná výchova – noty, sochařství (hudební skladatelé),...

Průřezová témata

OSV – Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování

OSV – Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě

OSV - Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí

OSV – Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro verbální i neverbální sdělování

OSV - Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

VDO – Občanská společnost a škola – demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; formy participace žáků na životě místní komunity (návštěvy koncertů a kulturních akcí); spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

EGS – Evropa a svět nás zajímá - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

EGS – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa

EGS – Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie

MKV – Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
MKV – Lidské vztahy – lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy, uplatňování principu slušného chování
MKV – Etnický původ - základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
MKV – Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek
ENV - Vztah člověka k prostředí - příroda a kultura obce a její ochrana
MV – Fungování a vliv médií ve společnosti - vliv médií na každodenní život, společnost a na kulturu z hlediska současné i historické perspektivy, vliv médií na kulturu

Vzdělávací obor (předmět): Hudební výchova (2. stupeň)

Hlavní cíle:

- žák chápe hudbu jako potřebnou součást lidského života
- žák poznává umělecké hodnoty různých historických období a různých kultur
- žák vyjadřuje své hudební citění zpěvem, tancem a hrou na jednoduché hudební nástroje

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Hudební výchova navazuje na učivo prvního stupně; vede k porozumění hudbě a k vnímání hudby jako prostředku vyjádření pocitů a prožitků.

Výuka probíhá ve specializované učebně vybavené klavírem, rytmickými nástroji a audiovizuální technikou. Pracovní prostor je možné pružně (dle potřeby) upravovat, a vycházet tak vstříc rozdílným požadavkům jednotlivých vyučovacích hodin.

Žáci prostřednictvím vokálních, instrumentálních, pohybových a poslechových činností poznávají hudbu, vnímají její rozmanitost a krásu a rozvíjejí tak svoji osobnost.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	1	1	1	1	4

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x		x	x		x
2.	x		x	x		
3.	x		x			x
4.					x	
5.	x		x	---		---

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- zařazuje různé metody práce
- vede ke třídění poznatků a jejich chápání v kontextu
- pomáhá poznávat smysl a cíl učení

Kompetence komunikativní

- vybírá vhodná hudební díla jako podklad pro vyjádření myšlenek a názorů žáků
- vede k naslouchání názorům druhých

- pomáhá pochopit různé druhy hudebního vyjádření
- směřuje žáka k vnímání hudby jako prostředku soužití a spolupráce mezi lidmi

Kompetence sociální a personální

- zapojuje žáky do týmové práce
- buduje smysl pro ohleduplnost a úctu
- usměrňuje a ovlivňuje kvalitu práce žáků
- poskytuje žákům možnost projevit své pocity a nálady

Kompetence občanské

- rozvíjí smysl pro kulturní dědictví a vede k aktivnímu zapojení do kulturního dění
- umožňuje žákům účast na výchovných koncertech

Kompetence pracovní

- směřuje žáky ke vhodné volbě hudebního nástroje nebo druhu hudebního doprovodu
- pomáhá chápat důležitost hudebních prožitků pro celkový rozvoj osobnosti

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

český jazyk - poezie, tvorba libreta, písňové texty, lidová slovesnost

dějepis - historická období, jejich srovnání, umělecké styly

výtvarná výchova - umělecké styly

Průřezová témata

OSV – Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli

OSV – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (schopnost vidět věci jinak, citlivost)

OSV – Komunikace - řeč těla, neverbální komunikace

MKV – Lidské vztahy – vzájemné obohacování kultur

MKV - Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování kultur

ENV – Vztah člověka k prostředí - příroda a kultura – zdroj inspirace hudebníků

MV – Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na kulturu (film), vliv médií na politický život a kulturu

Vzdělávací obor (předmět): Výtvarná výchova (1. stupeň)

Hlavní cíle

- žák pochopí výtvarné umění jako určitý prostředek komunikace
- žák chápe umění a kulturu v její vzájemné provázanosti, prostřednictvím vlastní tvorby se tvořivě rozvíjí, opírá se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy
- žák si prostřednictvím výtvarných činností uvědomuje sebe samého, obohacuje svůj emocionální život
- prostřednictvím své tvorby vyjadřuje své osobní prožitky a postoje k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Obsahové vymezení předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými prvky, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence a jejím prostřednictvím zapojuje žáky do určitého druhu komunikace.

Na základě dosavadní a aktuální zkušenosti vedeme žáka k tvořivému přístupu v jeho výtvarných činnostech, umožňujeme mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova je založena na tvorbě, vnímání a interpretaci. Tím rozvíjíme vlastní vnímání, cítění, prožívání, představivost a fantazii a zapojujeme je do procesu tvorby a komunikace.

Výtvarná výchova je rozvíjena třemi tvůrčími činnostmi: *Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity a Ověřování komunikačních účinků.*

Vyučování probíhá převážně v domovských třídách, na chodbách budovy, popřípadě mimo budovu školy.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem na 1. st.
Počet hodin:	1	1	1	2	2	7

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.		x		x		x
2.						x
3.	x		x	x		
4.					x	
5.			x	-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty
- bere ohled na rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- navozuje poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných souvislostech
- ukazuje mezipředmětové vazby s ostatními vyučovacími předměty (prvouka, vlastivěda, přírodověda,...)

Kompetence k řešení problémů

- vytváří pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné prakticky problémy řešit
- zadává žákům problémové úkoly, snaží se ukázat více řešení a propojenost jednotlivých problémů
- aplikuje osvědčené postupy při řešení problémových situací
- pro řešení složitěji zadaných úkolů využívá skupinové práce

Kompetence komunikativní

- klade důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování
- umožňuje žákům prezentovat vlastní názory před ostatními
- navozuje v hodinách diskusi na probírané téma, do diskuse se snaží zapojit všechny žáky, navazuje na předchozí zkušenosti žáka
- učí žáky používat odbornou terminologii při práci v hodině i v každodenním životě

Kompetence sociální a personální

- poskytuje žákům možnost projevit své pocity a nálady
- usměrňuje a ovlivňuje kvalitu práce žáků
- kladným přístupem a pochvalou podporuje zdravou sebedůvěru a harmonický rozvoj žáka
- snaží se podporovat schopnosti žáků, ve kterých vynikají (různé funkce při skupinové práci)

Kompetence občanské

- umožňuje žákům účast na besedách a výstavách
- nabízí žákům vhodné pozitivní kulturní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- při výuce dohlíží na dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k toleranci a vzájemné pomoci

Kompetence pracovní

- v hodinách dohlíží na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel
- vede žáky k rozplánování zadaného úkolu a průběžně kontroluje výsledky práce
- dohlíží na utváření správných pracovních návyků v samostatných i skupinových činnostech žáka
- zadává samostatné praktické úkoly
- vyžaduje od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení

Průřezová témata

OSV – Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání

OSV– Sebezpoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty), můj vztah k sobě samému

OSV – Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli, dobrý vztah k sobě samému

OSV – Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (schopnost vidět věci jinak, citlivost)

OSV – Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy

OSV – Komunikace - řeč těla, řeč lidských skutků

OSV – Kooperace a kompetice - dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - rozhodování z hlediska různých typů problémů
 EGS – Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
 MKV – Kulturní diference - individuální zvláštnosti člověka
 MKV – Lidské vztahy - důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích
 MKV – Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
 ENV – Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční význam lesa)
 ENV – Základní podmínky života - ochrana čistoty vody
 ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady, změny v krajině
 MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení
 MV - Tvorba mediálního sdělení – výběr výrazových prostředků

Vzdělávací obor(předmět): Výtvarná výchova (2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák poznává základní formy výtvarného umění jako specifický prostředek komunikace
- žák je veden k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence, k vlastní tvorbě opírající se o subjektivní vnímání, cítění a představy
- žák poznává umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech
- žák si uvědomuje své vlastní schopnosti tvořivě přistupovat ke světu a k obohacování emocionálního života

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova souvisí s náplní prakticky všech předmětů. Výtvarné cítění motivuje žáka při jeho vlastní práci a rozhodování, estetický názor může hrát roli při formování hodnotového žebříčku.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi smyslově rozvíjet vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Výuka probíhá většinou v odborné učebně výtvarné výchovy vybavené dataprojektorem, někdy v multimediální učebně - žáci pracují s počítačem a dostupnými výukovými programy. Část z hodinové dotace je určena na vycházky, exkurze a návštěvy výstav. V hodinách je využíván fond knihovny kabinetu výtvarné výchovy, případně video a DVD záznamy.

V 8. a 9. ročníku probíhá výuka ve dvouhodinových blocích po 14 dnech.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	2	2	1	1	6

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x	x	x		x
2.		x	x	x		x
3.		x	x	x		
4.	x	x	x	x	x	
5.	x	x	x	-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vyžaduje od žáků vhodné rozvržení vlastní práce
- vede žáky k samostatnému řešení problému a hledání konečného řešení
- umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty
- bere ohled na rozdíly v pracovním tempu žáků
- vede žáky ke správnému sebehodnocení

Kompetence k řešení problému

- zařazuje do výuky modelové příklady
- rozebírá s žáky problémová zadání a koriguje navrhovaná řešení
- vede žáky ke kritickému uvažování a srozumitelné a věcné argumentaci
- pro řešení složitěji zadané práce využívá skupinové práce

Kompetence komunikativní

- umožňuje žákům přednést vlastní názory před ostatními
- poskytuje žákům možnost samostatné ústní i tvořivé prezentace
- vede žáky k porozumění produktům výtvarného umění
- vede žáky ke kultuře vyjadřování
- nabízí žákům informační a komunikační prostředky (encyklopedie, výukové programy na PC, internet)

Kompetence sociální a personální

- důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- volí formy práce, na kterých se podílí různorodý kolektiv třídy s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu
- poskytuje žákům možnost projevit své pocity a nálady
- do výuky zařazuje projekty a kooperativní učení
- usměrňuje a ovlivňuje kvalitu práce žáků

Kompetence občanské

- využívá pořádání výstav v rámci akcí města
- nabízí žákům vhodné pozitivní kulturní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- při výuce dohlíží na dodržování pravidel slušného chování
- motivuje žáky k ochraně zdraví a životního prostředí

Kompetence pracovní

- v hodinách dohlíží na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel
- dohlíží na utváření správných pracovních návyků v samostatných i skupinových činnostech žáka
- zadává samostatné praktické úkoly
- vede žáky k ochraně kulturních a společenských hodnot
- zapojuje žáky do přípravy školních projektů

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

jazyk český – popis uměleckého díla, jednotlivé umělecké směry, kaligramy, ilustrace literárního díla

dějepis – historická období od nejstarších až po současnost

zeměpis – vesmír, planety, Země....

přírodopis – hmyz, rostliny...

hudební výchovou – kulturní události dějin, autoři, historická periodizace.. .

informačními a komunikačními technologiemi – Gimp, práce s internetem

Průřezová témata

OSV - Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak, dotahovat nápady do reality)

OSV – Komunikace – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, neverbální komunikace

EGS - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, co spojuje Evropu a co ji rozděluje

ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana kulturních památek

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se realizuje ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví (na 2. stupni) a Tělesná výchova (na 1. i 2. stupni).

Vzdělávací obor (předmět): Výchova ke zdraví (2. stupeň)

Hlavní cíle:

- žák si formuje pozitivní vztah k vlastnímu zdraví a celoživotní odpovědnost za podporu a ochranu zdraví vůči sobě i druhým
- žák se snaží o utváření pozitivních mezilidských vztahů v rodině a v širším společenství založených na úctě, toleranci a empatii
- žák si rozšiřuje a prohlubuje poznatky o sobě i v partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků
- žák si osvojí sociální dovednosti a modely chování v souvislosti s projevy rizikového chování
- žák si utváří odpovědné chování vůči sobě, ostatním, přírodě a životnímu prostředí, předvídá a analyzuje důsledky vlastního chování i chování podporující zdraví a jednání v různých situacích (sexuální chování, projevy násilí, návykové látky aj.)
- žák je směřován k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení složek sociálních, psychických a fyzických, učí se být za ně odpovědný
- žák si osvojuje zásady zdravého životního stylu a je veden k jejich uplatňování ve svém životě i k účelovému chování při rizikových situacích a mimořádných událostech

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na I. stupni, konkrétně vzdělávacího oboru Přírodověda. Přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat v běžném životě. Vzdělávání v tomto oboru směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví jako důležitý předpoklad pro aktivní a spokojený život. Podpora a ochrana zdraví je jednou z priorit vzdělávání. Poznávají smysl prevence a hloubku problémů spojených s poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Výuka předmětu probíhá v celé třídě najednou, většinou v kmenových třídách, některé hodiny v multimediálních učebnách, neboť se zde pracuje s dostupnými výukovými programy.

Při realizaci tohoto předmětu je kladen důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i běžném životě. Při výuce preferujeme aktivizující metody práce podporující rozvoj sociálních dovedností žáků (skupinové práce, projektové vyučování, hry,....). Výuka je také těsně propojena se školním preventivním programem (MPP).

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	0	0	0	1	1

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x	x	x	x	
2.	x	x	x	x	x	x
3.		x	x	x	x	
4.				x		
5.			x	-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- uplatňuje ve výuce aktivizující metody, které žákům přiblíží problematiku zdraví z různých pohledů
- předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů s tematikou zdraví a povede k ochotě se o ni dále zajímat

Kompetence k řešení problémů

- předkládá žákům náměty k samostatnému uvažování a řešení problémů, problémové nebo krizové situace
- vybízí žáky k porovnávání názorů, mediálních tvrzení a vlastních zkušeností se zdravím, k vyhodnocování a vyvozování závěrů v rovině chování, rozhodování a jednání v různých životních situacích
- vede žáky k samostatnému pozorování praktických jevů a jednání lidí souvisejících se zdravím (především civilizačními chorobami), k jejich vyhodnocování a k vyvozování závěrů

Kompetence komunikativní

- vede žáky k formulování vlastních názorů na problematiku zdraví
- uplatňuje ve výuce efektivní strategie k osvojení specifických dovedností komunikační obrany proti agresi a manipulaci
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění textům a obrazovým materiálům souvisejícím s danou tematikou
- vytváří žákům podmínky pro uplatňování osvojených modelů komunikativních dovedností při kooperaci s vrstevníky, při řešení problémových a krizových situací
- usiluje o to, aby jím předkládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáka

Kompetence sociální a personální

- navozuje dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka
- rozvíjí pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňovat své zdraví
- vytváří dostatek situací k poznání potřeby vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobou člověka, jeho zdravím, mezilidskými vztahy atd.
- učí projevovat odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví a při mimořádných situacích

Kompetence občanské

- nabízí žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností souvisejících se zdravím, partnerskými a rodinnými vztahy
- nabízí žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických dovedností, jak ochránit své zdraví, a životy při rizikových situacích i jiných krizových situacích, v situacích agresivního chování, násilí atd.

Kompetence pracovní

- nabízí dostatek situací k propojení problematiky člověka, jeho hygieny, ochrany jeho zdraví s otázkami ochrany zdraví při práci a zájmové činnosti

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

výchova k občanství – vztahy mezi lidmi, naše škola, právní normy, osobnostní rozvoj

přírodopis – fyziologie lidského těla, dospívání, reprodukční zdraví, složení stravy

chemie – mimořádné události, složení stravy – bílkoviny, sacharidy, tuky, vitamíny ...

tělesná výchova – význam pohybu pro zdraví

Průřezová témata

OSV – Psychohygiena - zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění, efektivní komunikace), hledání pomoci při potížích

OSV – Kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích

OSV – Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy

OSV – Komunikace - asertivní chování, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - řešení problémů v mezilidských vztazích

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost

MKV - Princip sociálního smíru a solidarity – odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám

ENV – Vztah člověka k prostředí - prostředí a zdraví (rozmanitost vlivu prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

Vzdělávací obor (předmět): Tělesná výchova (1. stupeň)

Hlavní cíle:

- žák chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody a využívá osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu
- žák získává základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- žák chápe zdatnost, dobrý fyzický vzhled i duševní pohodu jako významný předpoklad výběru profesní dráhy, partnerů a různých společenských činností
- žák poznává zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Tělesná výchova je samostatný předmět. Výuka probíhá buď ve velké nebo v malé tělocvičně školy, dále na školním víceúčelovém hřišti nebo na atletické dráze s dálkařským doskočištěm.

Tělesná výchova směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Žáci si během prvního stupně osvojují základní pohybové dovednosti, seznamují se se základy sportovních her, gymnastiky a atletiky. Dále absolvují základní plaveckou výuku a podle místních podmínek i nácvik základních technik bruslení a nácvik pohybu na lyžích při krátkodobých pobytech na horách.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Časové a organizační vymezení předmětu:

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem na 1. st.
Počet hodin:	2	2	2	2	2	10

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x			x	x
2.			x	x		
3.	x	x			x	
4.				x	x	
5.			x	-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vede žáky k osvojení základních pohybových dovedností
- seznamuje žáky s obecně užívanou tělovýchovnou terminologií, gesty, znaky a symboly
- používá vhodné učební pomůcky (cvičební pomůcky a nářadí)

Kompetence k řešení problému

- podněcuje žáky k samostatnému řešení problému a užití vlastního úsudku a zkušenosti
- vede žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- vede žáky ke komunikaci mezi sebou a s učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, ve kterých mohou žáci spolupracovat ve skupinách
- vede žáky k vzájemné spolupráci a respektování názoru druhých
- učí žáky předávat své zkušenosti a poučit se ze zkušeností druhých

Kompetence občanské

- vede žáky k pochopení a užívání základních práv a povinností každého z nás ve škole i mimo ni
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka
- vede žáky k zodpovědnému rozhodnutí v dané situaci, poskytnutí první účinné pomoci v krizových situacích

Kompetence pracovní

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v tělocvičně i mimo ni
- učí žáky pracovat s tělocvičným nářadím a dalšími vyučovacími pomůckami

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

přírodověda – ochrana životního prostředí (masové sportovní akce), nauka o vlastním těle (základy anatomie, péče o zdraví, zdravý životní styl)

vlastivěda - orientace v terénu, podle mapy

Průřezová témata

OSV – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo

OSV - Psychohygienu – dobrá organizace času, uvolnění a relaxace

OSV – Mezilidské vztahy – podpora a pomoc

OSV – komunikace – řeč řeč zvuků, slov, povelů a těla (smluvených gest)

OSV - Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci odporu, nesouhlasu, dovednost odstoupit od vlastního nápadu)

VDO – Občan, občanská společnost a stát – schopnost uplatňovat a přijímat zodpovědnost za své postoje a činy

MKV – Lidské vztahy – principy slušného chování

ENV – Vztah člověka k prostředí - prostředí a zdraví (rozmanitost vlivu prostředí na zdraví, možnosti a způsob ochrany zdraví)

Vzdělávací obor (předmět): Tělesná výchova (2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák poznává zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot
- žák chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody a vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem
- žák získává základní orientaci v názorech na to, co je zdravé a co zdraví ohrožuje
- žák chápe zdatnost, dobrý fyzický vzhled jako významný předpoklad výběru profesní dráhy, partnerů a různých společenských činností

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Tělesná výchova je vyučován jako samostatný předmět. Výuka probíhá buď ve velké tělocvičně školy, která je vybavena převážně na herní činnosti, v malé tělocvičně, která slouží jen na výuku gymnastiky a zdravotní tělesné výchovy, na školním víceúčelovém hřišti pro přehazovanou, volejbal, fotbal, házenou a košíkovou nebo na atletické dráze s dálkařským doskočištěm, která umožňuje výuku atletických disciplín.

Tělesná výchova směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Žáci si během druhého stupně postupně osvojují různé pohybové dovednosti a postupně je aplikují ve

hře a soutěži. Ze sportovních her to jsou přehazovaná, košíková, volejbal, florbal, fotbal, softbal a další. Z gymnastiky jsou to akrobacie, hrazda, přeskok a kladina. Z atletiky pak skok daleký a vysoký, rychlostní a vytrvalostní běh a hod míčkem nebo vrh koulí.

Žáci sedmého ročníku se pravidelně účastní lyžařského a snowboardingového kurzu.

Žáci jsou v hodinách tělesné výchovy rozděleni na skupinu dívek a chlapců.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	3	2	2	2	9

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	kommunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.						x
2.				x	x	x
3.	x	x	x		x	
4.		x	x	x	x	
5.				-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vede žáky k osvojování základních pohybových dovedností
- seznamuje žáky s obecně užívanou tělovýchovnou terminologií, gesty, znaky a symboly
- používá vhodné učební pomůcky (cvičební pomůcky a cvičební nářadí)
- vede žáky k autokorekci chyb

Kompetence k řešení problému

- podněcuje žáky k samostatnému řešení problému a užití vlastního úsudku a zkušenosti
- vede žáky k ověřování správnosti řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vede žáky ke komunikaci mezi sebou a s učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- vede žáky k porozumění různým typům sportovních záznamů, běžně užívaných gest rozhodčích a trenérů

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, ve kterých mohou žáci spolupracovat ve skupinách
- vede žáky k vzájemné spolupráci a respektování názorů druhých
- učí žáky předávat své zkušenosti a poučit se ze zkušenosti druhých

Kompetence občanské

- vede žáky k pochopení a užívání základní práv a povinností každého z nás ve škole i mimo ni
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka
- vede žáky k zodpovědnému rozhodnutí v dané situaci, poskytnutí první účinné pomoci v krizových situacích

Kompetence pracovní

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v tělocvičně i mimo ni
- učí žáky pracovat s tělocvičným náčiním a nářadím a dalšími vyučovacími pomůckami

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

dějepis – olympismus, dějiny sportovních odvětví na území ČR i světa

zeměpis – orientace v terénu, podle mapy

přírodopis – ochrana životního prostředí při organizaci masových sportovních činností, nauka o vlastním těle

– základy anatomie
výchova k občanství – sportovec a společnost, výchova k zásadám fair play
informatika – práce s elektronickou poštou, vyhledávání informací a dat

Průřezová témata

OSV – Sebepoznání a sebepojetí - moje tělo, dobrý vztah k sobě samému

OSV - Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

OSV - Psychohygiena – dobrá organizace času, uvolnění a relaxace

OSV - Mezilidské vztahy – respekt, pomoc a podpora

OSV - Komunikace – řeč zvuků, slov, povelů a těla (gest a smluvených značek)

OSV - Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (respektující komunikace, řešení konfliktů, vedení a organizování práce skupiny/týmu), rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže

OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů, problémy v seberegulaci

OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika – spolehlivost, spravedlivost

VDO – Občan, občanská společnost a stát – práva a povinnosti, schopnost je uplatňovat a přijímat odpovědnost

MKV – Lidské vztahy – principy slušného chování

ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody při masových sportovních akcích (MOV)

ENV – Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - využívání médií jako zdroje informací, chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel

Vzdělávací oblast : Člověk a svět práce

Vzdělávací obor (předmět): Člověk a svět práce (1. stupeň)

Hlavní cíle

- žák si postupně vytvoří pozitivní vztah k práci a odpovědnost za její kvalitu
- žák si osvojí základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- žák rozvíjí vytrvalost a soustavnost při plnění zadaných úkolů
- žák uplatňuje tvořivost a vlastní nápady a využívá je k seberealizaci

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah je rozdělen na prvním stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů. Ve všech okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit činnost samostatně i v týmu.

Výuka probíhá ve třídách, na školní zahradě a někdy i ve cvičné kuchyňce. Žáci prohlubují a obohacují své dovednosti i ve spolupráci se SVC Doris, kam dochází na speciální programy, zaměřené na práci s netradičními materiály.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem na 1. st.
Počet hodin:	1	1	1	1	1	5

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.		x		x		x
2.			x	x		x
3.					x	x
4.	x			x	x	
5.			x	-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty
- umožňuje žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- vede žáky ke správnému sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- umožňuje žákům pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit si výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi
- dává žákům prostor pro vytvoření vlastního názoru při zkoumání přírodních jevů

Kompetence komunikativní

- klade důraz na kvalitní týmovou práci a kooperativní vyučování
- umožňuje žákům prezentovat vlastní názory před ostatními
- vytváří dostatečný prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování

Kompetence sociální a personální

- zařazuje do výuky práci v týmu, zdůrazňuje pravidla kvalitní spolupráce a vzájemné pomoci
- vyžaduje od žáků (zpočátku s pomocí, později samostatně) rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu

- usměrňuje a ovlivňuje kvalitu práce žáků

Kompetence občanské

- vede žáky k toleranci a vzájemné pomoci
- při výuce dohlíží na dodržování pravidel slušného chování
- motivuje žáky k ochraně zdraví a životního prostředí
- zadává žákům konkrétní příklady z běžného života

Kompetence pracovní

- v hodinách dohlíží na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel
- vede žáky k rozplánování zadaného úkolu a průběžně kontroluje výsledky práce
- dohlíží na utváření správných pracovních návyků v samostatných i skupinových činnostech žáků
- zadává samostatné praktické úkoly
- umožňuje žákům podílení se na tvorbě pomůcek do výuky, prezentování vlastní práce před ostatními

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

český jazyk - sloh: popis pracovního postupu

matematika - správné měření

prvouka – pozorování přírody

přírodověda – pěstování rostlin, péče o pokojové rostliny ...

Průřezová témata

OSV – Kreativita – rozvoj originality, citlivosti a tvořivosti

OSV - Komunikace – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem

OSV - Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, práce ve skupině

ENV - Ekosystémy – pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí), město – umělý ekosystém

ENV – Základní podmínky života - půda

ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství

Vzdělávací obor (předmět): Člověk a svět práce (2. stupeň)

Hlavní cíle:

- žák poznává sám sebe i osobnost druhých lidí, pochopí své i jejich jednání, vytváří si kladný vztah k práci
- žák si osvojuje základní pracovní dovednosti a návyky, používání vhodných nástrojů, narádí a pomůcek při práci i v běžném životě
- žák uplatňuje svou tvořivost a vlastní nápady při pracovní činnosti
- žák vyjadřuje, obhajuje a koriguje své názory a postoje.

Obsahové vymezení předmětu

Z nabízených osmi okruhů oblasti Člověk a svět práce byly vybrány dva hlavní okruhy: Využití digitálních technologií a Svět práce. V sedmém ročníku tvoří obsahovou náplň vzdělávacího oboru témata především z tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství a Provoz a údržba domácnosti*. V 8. ročníku se jedná v plné šíři o tematický okruh *Využití digitálních technologií*, navíc jsou zařazena některá témata z okruhů *Design a konstruování* a *Svět práce*. V 9. ročníku jsou pak především zkompletována všechna témata z tematického okruhu *Svět práce*. Vzdělávací obsah vychází z konkrétních životních situací.

Výuka probíhá většinou ve třídách a v prostoru školních dílen, někdy v multimediální učebně kvůli vyhledávání informací na internetu. Občas jsou využívány video či DVD záznamy. V závislosti na počasí jsou využívány prostory parku a ostatní plochy v okolí školy.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a nástroji ve školní dílně, osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Žáci plánují, organizují a hodnotí svou pracovní činnost, pracují samostatně i v týmu.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	0	1	1	1	3

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x	x	x		x
2.	x			x		x
3.	x	x			x	x
4.	x	x		x		
5.		x	x	-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- využívá vhodné metody a strategie
- vede žáky k praktickému životu
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- operuje s běžně užívanými termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problému

- využívá vlastní úsudek při řešení problémů
- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolů
- vede žáky k aplikaci poznatků do praxe
- volí vhodná témata k prezentaci a obhajobě názorů žáků
- učí žáka analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah

Kompetence komunikativní

- nabádá žáky, aby byli schopni svůj názor sdělit, obhájit a popřípadě korigovat
- umožňuje žákům porozumět různým typům textů a záznamů

Kompetence sociální a personální

- umožňuje žákům pracovat ve skupině
- pozitivně ovlivňuje kvalitu práce žáků
- dodává žákům sebedůvěru a nesráží jejich aktivitu

Kompetence občanské

- vede ke zodpovědnému chování v krizových situacích
- ovlivňuje u žáků jejich smysl pro podporu a ochranu zdraví

Kompetence pracovní

- volí vhodné pomůcky a materiály, nástroje a vybavení
- vede k zodpovědnému přístupu žáků na ochranu svého zdraví i zdraví ostatních
- poskytuje informace o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

matematika – jednoduché výpočty, procenta, plošné míry

zeměpis – pedosféra, typy a druhy půd, atmosféra, les

přírodopis – les, živočichové, rostliny, rozdělení dřevin

výtvarná výchova – rostliny

praktické činnosti – encyklopedie, aktuální informace

Průřezová témata

OSV - Sebepoznání a sebepojetí – co o sobě vím a co ne, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí

OSV - Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

OSV – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (rozvoj originality, citlivosti a tvořivosti)

OSV – Komunikace - efektivní strategie: otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů

MV - Tvorba mediálního sdělení - pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium, technologické možnosti a jejich omezení

Volitelné vzdělávací obory

Následující volitelné vzdělávací obory jsou dotovány z disponibilní hodinové dotace 1 hodinou v 8. ročníku a 1 hodinou v 9. ročníku – viz tabulky u jednotlivých volitelných vzdělávacích oborů.

Volitelný vzdělávací obor (předmět): Sportovní hry (2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- žák chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody a vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem
- žák získává základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co zdraví ohrožuje
- žák chápe zdatnost, dobrý fyzický vzhled jako významný předpoklad výběru profesní dráhy, partnerů a různých společenských činností

Obsahové vymezení předmětu

Volitelný předmět Sportovní hry je vyučován jako samostatný předmět. Výuka probíhá buď ve velké tělocvičně školy, která je vybavena převážně na herní činnosti nebo na školním víceúčelovém hřišti.

Sportovní hry směřují na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost.

Žáci si během 8. a 9. ročníku postupně osvojují různé pohybové dovednosti a postupně je aplikují ve hrách: košíková, streetball, volejbal, házená, florbal, baseball, softball, pálkovaná a další (ringo, frisbee).

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	0	0	1	1	2
			z toho z disponibilní časové dotace:		2

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	kommunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.						x
2.				x	x	x
3.	x	x	x		x	
4.		x	x	x	x	
5.				-----		-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vede žáky k osvojování základních pohybových dovedností
- seznamuje žáky s obecně užívanou sportovní terminologií, gesty, znaky a symboly
- používá vhodné učební pomůcky (cvičební pomůcky a cvičební náčiní)
- vede žáky k autokorekci chyb

Kompetence k řešení problému

- podněcuje žáky k samostatnému řešení problému a užití vlastního úsudku a zkušenosti
- vede žáky k ověřování správnosti řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vede žáky ke komunikaci mezi sebou a s učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel

vzájemné komunikace

- vede žáky k porozumění různým typům sportovních záznamů, běžně užívaných gest rozhodčích a trenérů

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, ve kterých mohou žáci spolupracovat ve skupinách
- vede žáky k vzájemné spolupráci a respektování názorů druhých
- učí žáky předávat své zkušenosti a poučit se ze zkušenosti druhých

Kompetence občanské

- vede žáky k pochopení a užívání základní práv a povinností každého z nás ve škole i mimo ni
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka
- vede žáky k zodpovědnému rozhodnutí v dané situaci, poskytnutí první účinné pomoci v krizových situacích

Kompetence pracovní

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování na sportovištích
- učí žáky pracovat s tělocvičným náčiním a náradím

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

dějepis – olympismus, dějiny sportovních odvětví na území ČR i světa

přírodopis – ochrana životního prostředí při organizaci sportovních činností, nauka o vlastním těle – základy anatomie

výchova k občanství – sportovec a společnost, výchova k zásadám fair play

Průřezová témata

OSV – Sebepoznání a sebepojetí - moje tělo, dobrý vztah k sobě samému

OSV - Psychohygienu – dobrá organizace času, uvolnění a relaxace

OSV - Mezilidské vztahy – respekt, pomoc a podpora

OSV - Komunikace – řeč zvuků, slov, povelů a těla (gest a smluvených značek)

OSV - Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (respektující komunikace, řešení konfliktů, vedení a organizování práce skupiny/týmu), rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže

OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů, problémy v seberegulaci

OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika – spolehlivost, spravedlivost

VDO – Občan, občanská společnost a stát – práva a povinnosti, schopnost je uplatňovat a přijímat odpovědnost

MKV – Lidské vztahy – principy slušného chování

ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody při masových sportovních akcích (MOV)

ENV – Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - využívání médií jako zdroje informací, chápání podstaty mediálních sdělení

Volitelný vzdělávací obor (předmět): Domácí nauky (2. stupeň)

Hlavní cíle:

- žák získává pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- žák si osvojuje základní pracovní dovednosti a návyky, používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- žák uplatňuje svou tvořivost a vlastní nápady při pracovní činnosti
- žák se seznamuje s technikou jako významnou součástí lidské kultury
- žák se orientuje v různých oborech lidské činnosti, osvojuje si poznatky a dovednosti významné pro volbu vlastního profesního zaměření

Obsahové vymezení předmětu

Obsah volitelného vzdělávacího oboru čerpá z tematických okruhů vzdělávací oblasti Člověk a svět práce – Příprava pokrmů a Provoz a údržba domácnosti. Činnosti vycházejí z konkrétních životních situací, úkolem je upevnit v žácích pracovní dovednosti a návyky.

Výuka probíhá ve cvičné školní kuchyni.

Žáci se učí pracovat s kuchyňskými spotřebiči a nástroji, osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky při provádění domácí údržby a bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči. Učí se základním pravidlům správného stolování.

Žáci plánují, organizují a hodnotí svou pracovní činnost, pracují samostatně i v týmu.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	0	0	1	1	2
z toho z disponibilní časové dotace:					2

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.		x		x		x
2.	x		x	x		x
3.	x	x			x	x
4.	x	x		x		
5.		x	x	-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vede žáky k praktickému životu
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků
- operuje s běžně užívanými termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problému

- využívá vlastní úsudek při řešení problémů
- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolů
- vede žáky k aplikaci poznatků do praxe
- vede žáky k zodpovědnosti za jejich rozhodnutí a výsledky

Kompetence komunikativní

- nabádá žáky, aby byli schopni svůj názor sdělit, obhájit a popřípadě korigovat
- vede žáky k využívání komunikativních dovedností ke kvalitní spolupráci s ostatními

Kompetence sociální a personální

- umožňuje žákům pracovat ve skupině
- pozitivně ovlivňuje kvalitu práce žáků
- dodává žákům sebedůvěru a nesráží jejich aktivitu

Kompetence občanské

- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích
- ovlivňuje u žáků jejich smysl pro podporu a ochranu zdraví

Kompetence pracovní

- volí vhodné pomůcky a materiály, nástroje a vybavení
- vede k zodpovědnému přístupu žáků za ochranu svého zdraví i zdraví ostatních
- poskytuje informace o dalším vzdělávání a profesním zaměření v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

matematika – jednoduché výpočty, procenta
přírodopis – byliny, živočichové
chemie – nebezpečné látky a přípravky, mimořádné události
výchova ke zdraví – zdravý způsob života a péče o zdraví

Průřezová témata

ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady, druhotné suroviny (třídění odpadů)

ENV – Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví (osobní zodpovědnost za zdraví, respektování a dodržování předpisů a norem)

MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - recepty a návody v tisku, na internetu, televizní pořady

Volitelný vzdělávací obor (předmět): Informatika (2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák tvořivě využívá výpočetní techniku, aplikační a výukový software ke zkvalitnění své učební činnosti
- žák pozná možnosti využití a úlohy moderních informačních a komunikačních technologií
- žák pochopí funkci výpočetní techniky jako prostředku modelování přírodních a sociálních jevů i procesů
- žák porovnává informace a poznatky z různých informačních zdrojů a tím dosahuje větší věrohodnosti
- žák přistupuje odpovědně k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu nebo jiných médiích

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obor doplňuje možnost žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, tvořivě s informacemi pracovat a využívat je při vzdělávání i v praktickém životě.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí různých digitálních médií, vede k vhodnému doplnění standardních učebních metod.

Výuka probíhá v multimediální učebně.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	0	0	1	1	2
	z toho z disponibilní časové dotace:				2

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x		x	x		
2.	x	x	x			
3.			x	x	x	x
4.			x			
5.		x	x	-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- apeluje na využití nových poznatků v praxi
- dbá na správné užití terminologie

- prohlubuje u žáka vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé texty společenského a společenskovedního charakteru
- ukazuje mezipředmětové vazby s ostatními vyučovacími předměty
- učí rozlišovat základní informace od vedlejších a zpracovávat informace na různých úrovních

Kompetence k řešení problému

- učí žáka analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah
- vytváří možnosti rozvíjení logického myšlení žáka, vede jej ke kritickému uvažování
- nechává žáky vysvětlovat získané informace ze svého pohledu, vést diskusi, vyvodit závěry
- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolu
- podněcuje žáky k prezentaci svých názorů prostřednictvím vlastních prací (tvorba webových stránek)

Kompetence komunikativní

- vede žáky k tomu, aby prezentovali vlastní názory před ostatními a tolerovali jejich názory
- vyhledává a nabízí žákům informační a komunikační prostředky
- vyžaduje od žáků využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů (časopis, webová stránka, prezentace)
- nabádá žáky pohotově reagovat v běžných komunikačních situacích
- směřuje žáka k využívání informačních technologií pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- napomáhá k vytváření pravidel v týmu a jejich respektování
- dbá na pečlivé vypracování individuální i skupinové práce a dodržení termínu odevzdání
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování vůči sobě a ostatním
- dodává žákům sebedůvěru a nesráží jejich autoritu
- uplatňuje individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence občanské

- vede žáky k zapojení se do kulturního a společenského
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost (příprava na výuku, shromažďování materiálů)
- dbá na dodržování bezpečnostních pravidel při práci s výpočetní technikou
- dohlíží na utváření správných pracovních návyků v samostatných i skupinových činnostech
- provádí kontrolu samostatné práce
- vede žáky k využívání výukového software, kancelářského balíku, grafických programů

Propojenost s dalšími vyučovacími předměty

Dovednosti získané ve volitelném předmětu Informatika aplikují žáci ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Průřezová témata

MV - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory, ovlivňující média

Volitelný vzdělávací obor (předmět): Výtvarné činnosti (2. stupeň)

Hlavní cíle

- žák poznává základní formy výtvarného umění jako specifický prostředek komunikace
- žák je veden k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence, k vlastní tvorbě opírající se o subjektivní vnímání, citění a představy
- žák poznává umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech
- žák si uvědomuje své vlastní schopnosti tvořivě přistupovat ke světu a k obohacování emocionálního života

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vzdělávacího oboru Výtvarná výchova souvisí s náplní prakticky všech předmětů. Výtvarné citění motivuje žáka při jeho vlastní práci a rozhodování, estetický názor může hrát roli

při formování hodnotového žebříčku.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi smyslově rozvíjet vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Výuka probíhá většinou v odborné učebně výtvarné výchovy vybavené dataprojektorem, někdy v multimediální učebně - žáci pracují s počítačem a dostupnými výukovými programy. Část z hodinové dotace je určena na vycházky, exkurze a návštěvy výstav. V hodinách je využíván fond knihovny kabinetu výtvarné výchovy, případně video a DVD záznamy.

V 8. a 9. ročníku probíhá výuka ve dvouhodinových blocích po 14 dnech.

Časové a organizační vymezení předmětu

Počet hodin týdně po ročnících:

Ročník:	6.	7.	8.	9.	Celkem na 2. st.
Počet hodin:	0	0	1	1	2
	z toho z disponibilní časové dotace:				2

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence upřednostňované v daném oboru:

	k učení	k řešení problémů	komunikativní	sociální a personální	občanské	pracovní
1.	x	x	x	x		x
2.		x	x	x		x
3.		x	x	x		
4.	x	x	x	x	x	
5.	x	x	x	-----	x	-----

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány z pozice učitele:

Kompetence k učení

- vyžaduje od žáků vhodné rozvržení vlastní práce
- vede žáky k samostatnému řešení problému a hledání konečného řešení
- umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty
- bere ohled na rozdíly v pracovním tempu žáků
- vede žáky ke správnému sebehodnocení

Kompetence k řešení problému

- zařazuje do výuky modelové příklady
- rozebírá s žáky problémová zadání a koriguje navrhovaná řešení
- vede žáky ke kritickému uvažování a srozumitelné a věcné argumentaci
- pro řešení složitěji zadané práce využívá skupinové práce

Kompetence komunikativní

- umožňuje žákům přednést vlastní názory před ostatními
- poskytuje žákům možnost samostatné ústní i tvořivé prezentace
- vede žáky k porozumění produktům výtvarného umění
- vede žáky ke kultuře vyjadřování
- nabízí žákům informační a komunikační prostředky (encyklopedie, výukové programy na PC, internet)

Kompetence sociální a personální

- důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- volí formy práce, na kterých se podílí různorodý kolektiv třídy s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu

- poskytuje žákům možnost projevit své pocity a nálady
- do výuky zařazuje projekty a kooperativní učení
- usměrňuje a ovlivňuje kvalitu práce žáků

Kompetence občanské

- využívá pořádání výstav v rámci akcí města
- nabízí žákům vhodné pozitivní kulturní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- při výuce dohlíží na dodržování pravidel slušného chování
- motivuje žáky k ochraně zdraví a životního prostředí

Kompetence pracovní

- v hodinách dohlíží na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel
- dohlíží na utváření správných pracovních návyků v samostatných i skupinových činnostech žáka
- zadává samostatné praktické úkoly
- vede žáky k ochraně kulturních a společenských hodnot
- zapojuje žáky do přípravy školních projektů

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů (vyučovacích předmětů)

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů je samostatnou tabulkovou přílohou ŠVP.

6. Hodnocení žáků

A/ Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení žáků vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, z vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, v platném znění, a z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění. Na základě všech výše zmíněných předpisů byla zpracována příloha č. 4 školního řádu „Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků“, která sumarizuje platná pravidla pro hodnocení žáků.

Hodnocení žáků je závažná činnost, která má velký vliv na rozvoj osobnosti každého hodnoceného žáka. Je jedním z výrazných faktorů ovlivňujících ve „zdravé“ škole právě její klima. Používané metody a způsoby posuzování práce žáků jsou v souladu se základní filozofií školy a školního vzdělávacího programu „Hluchák“, zejména s partnerským vztahem k žákům a s úsilím o vytváření bezpečného a pohodového prostředí pro vzdělávání.

Základem efektivního hodnocení je především zpětná vazba, tedy informace o správnosti průběhu či výsledku vzdělávání. Při poskytování zpětné vazby je důraz kladen na vhodnou formulaci: přednost je dáována pozitivnímu vyjádření, následně se teprve vyjadřujeme k případným nedostatkům ve zvládnutí učiva.

Aby bylo hodnocení smysluplné.

- mělo by sloužit jako zpětná vazba pro učitele, žáky i rodiče,
- mělo by motivovat žáka k další práci - žák má právo opravit si svůj výkon při naplňování očekávaných výstupů, má právo udělat chybu s vědomím toho, že chyba je přirozenou součástí procesu učení a že ji lze napravit; práce s chybou je chápána jako příležitost ke zlepšení,
- mělo by přihlížet k individualitě žáka,
- mělo by být spravedlivé (což zaručují kritéria pro hodnocení stanovená učitelem a známá žákům).

Způsoby hodnocení:

Žáci jsou hodnoceni podle naplnění očekávaných výstupů školního vzdělávacího programu. Ve škole se používá

- klasifikace (škálou číselného vyjádření na stupnici 1 – 5) nebo
- kombinace klasifikace a slovního hodnocení, a to především u žáků, kteří jsou integrováni do běžné populace se specifickými vzdělávacími potřebami.

Hodnocení je prováděno systematicky po celý školní rok. Posuzuje se při něm individuální pokrok žáka při respektování jeho individuálních předpokladů a bez srovnávání s ostatními žáky. Jeho nedílnou součástí je sebehodnocení žáka, které je považováno za jednu z důležitých kompetencí, kterou by se žák měl během své školní docházky naučit.

Pravidla pro hodnocení jsou rozpracována v samostatné normě „Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků“, která je součástí školního řádu. Je závazná pro všechny pedagogické pracovníky a jsou s ní seznámeni jak žáci, tak jejich rodiče.

Tato norma v souladu s výše uvedenými předpisy velmi podrobně rozpracovává:

1. zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou,
2. zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků,
3. stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, jejich charakteristiku a kritéria pro jejich použití,
4. zásady pro používání slovního hodnocení a jeho kritéria,
5. zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace,
6. způsob získávání podkladů pro hodnocení a jeho pravidla,
7. podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách,
8. způsob vzdělávání a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

7. Seznam příloh

- Tabulka průřezových témat, Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů (vyučovacích předmětů)
- Strategický plán rozvoje školy na léta 20.. - 20..
- Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině
- Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školním klubu